

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Analýza nákladů, výnosů a výsledku hospodaření

Vypracovala: Karolína Váchová

Vedoucí práce: Ing. Jaroslav Svoboda, Ph.D.

České Budějovice 2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Karolína VÁCHOVÁ**
Osobní číslo: **E15164**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Analýza nákladů, výnosů a výsledku hospodaření**
Zadávající katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem práce je popsat kategorie nákladů a výnosů, vč. jejich zásad účtování a vykazování v účetních výkazech. Jejich komparací dále provést analýzu výsledku hospodaření. V aplikační části provést rozbor této problematiky u vybraného podnikatelského subjektu.

Rámcová osnova:

1. Základní charakteristika výnosů a nákladů.
2. Zásady jejich účtování a vykazování v účetních výkazech.
3. Výsledek hospodaření - zisk/ztráta a jeho rozdělení.
4. Charakteristika vybraného podnikatelského subjektu.
5. Analýza uvedených teoretických východisek u vybraného podniku.
6. Analýza výsledku a návrhy, opatření.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

1. Dvořáková, D. (2011). *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. Brno. Computer Press.
2. Grünwald, R., & Holečková, J. (2009). *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha. Ekopress.
3. Chalupa, R. a kol. (2016). *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2016*. Olomouc. ANAG.
4. Ryneš, P. (2017). *Podvojně účetnictví a účetní uzávěrka*. Olomouc. ANAG.
5. Skálová, J. (2017). *Podvojně účetnictví 2017*. Praha. Grada Publishing, a.s.
6. Synek, M. (2011). *Manažerská ekonomika*. Praha. Grada Publishing, a.s.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění novel.

Vyhláška č. 500/2000 Sb., ve znění novel.

České účetní standardy pro podnikatele.

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví.

Odborná periodika: Daně a účetnictví; Ekonom; Finance a úvěr; Finanční, daňový a účetní bulletin; Účetnictví; Účetnictví v praxi; aj.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jaroslav Svoboda, Ph.D.

Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: 13. ledna 2017

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2018

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.

děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 13. ledna 2017

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů

Datum

Podpis studenta

Poděkování

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu panu Ing. Jaroslavu Svobodovi, Ph.D., který mi pomohl s tvorbou bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat paní Marii Měchurové ze společnosti NAREX BYSTRICE, s.r.o., která mi poskytla informace potřebné ke zpracování praktické části práce. Závěrem bych chtěla poděkovat své rodině, která mi byla oporou za celou dobu mého studia.

Obsah

1 Úvod	3
2 Přehled literatury	4
2.1 Charakteristika dle české právní úpravy účetnictví	4
2.1.1 Charakteristika nákladů a výnosů	4
2.1.2 Členění nákladů a výnosů	5
2.2 Členění s ohledem na daňové potřeby	8
2.2.1 Daňově neuznatelné náklady a výnosy	9
2.2.2 Daňově uznatelné náklady a výnosy	9
2.3 Analytická evidence	10
2.4 Zásady pro účtování nákladů a výnosů	11
2.4.1 Přeučtování	12
2.4.2 Časové rozlišení nákladů a výnosů	12
2.4.3 Výjimky ze zákazu kompenzace	13
2.5 Náklady a výnosy podle IFRS	14
2.6 Výsledek hospodaření	15
2.6.1 Charakteristika výsledku hospodaření	15
2.6.2 Rozdělení zisku nebo ztráty	16
2.6.3 Rezervní fond	16
2.6.4 Zisk/ztráta v jednotlivých právních formách	17
2.6.5 Účtování výplaty záloh na podíl na zisku	18
2.7 Způsob zobrazení výnosů a nákladů v účetní závěrce	19
2.7.1 Účetní závěrka	20
2.7.2 Způsob zobrazení v rozvaze	22
2.7.3 Způsob zobrazení ve výkazu zisku a ztráty	23
2.8 Účetní závěrka dle IFRS	23
2.8.1 Základní předpoklady pro sestavení účetní závěrky	23

2.8.2 Výkaz o finanční situaci – Rozvaha	24
2.8.3 Výkaz o úplném výsledku – Výsledovka	24
3 Metodika	26
4 NAREX BYSTRICE, s. r. o.	28
5 Analýza nákladů, výnosů a výsledku hospodaření	30
5.1 Syntetická a analytická evidence nákladů a výnosů	30
5.1.1 Nákladové skupiny	30
5.1.2 Výnosové skupiny	33
5.2 Analýza vývoje nákladů a výnosů v letech 2015-2017.....	34
5.2.1 Provozní náklady	34
5.2.2 Finanční náklady	40
5.2.3 Provozní výnosy	41
5.2.4 Finanční výnosy.....	45
5.3 Analýza výsledku hospodaření	46
5.3.1 Výsledek hospodaření před zdaněním	46
5.3.2 Transformace na základ daně	48
5.3.3 Čistý výsledek hospodaření	49
5.3.4 Finanční ukazatele	50
6 Zhodnocení výsledků	53
7 Závěr	56
8 Summary.....	58
9 Zdroje.....	59

1 Úvod

Analýzou nákladů a výnosů se účetní jednotka zabývá z důvodů zjištění, jak za dané účetní období hospodařila a jaká je jejich struktura. Ze zjištěných dat, následně vypočítává svůj výsledek hospodaření. Většina účetních jednotek hospodaří s kladným výsledkem hospodaření, ale nastávají i případy kdy je účetní jednotka ve ztrátě. Tím, že se účetní jednotka věnuje analýze, může zjistit např. jaká jeho oddělení jsou ztrátová a následně danou situaci vyřešit.

Teoretická část bakalářské práce je zaměřena na charakteristiku nákladů, výnosů a výsledku hospodaření podle české právní úpravy účetnictví a dle mezinárodní úpravy IFRS, dále se bude věnovat zásadám jejich účtování, strukturou, daňové uznatelnosti a časovému rozlišení nákladů a výnosů. U výsledku hospodaření bude popsán způsob výpočtu a druhy výsledků. V případě zisku budou popsány možnosti, jak může být využit a v případě ztráty možnosti s jeho vypořádáním. Výsledek hospodaření bude dále zaměřen na způsoby vykazování v jednotlivých obchodních korporacích. Práce také zachycuje způsoby vykazování položek v rozvaze a ve výkazu zisku a ztráty.

Praktická část bakalářské práce se nejdříve zaměří na charakteristiku zvolené účetní jednotky. Pro práci byla zvolena společnost NAREX BYSTRICE, s. r. o. Podnik se zabývá výrobou řemeslnického nářadí, a to zejména výrobou šroubováků a dlát. Z dat poskytnutých podnikem a účetních uzávěrek je zjištěna struktura jejich nákladů a výnosů a následně výsledek hospodaření před a po zdanění.

2 Přehled literatury

2.1 Charakteristika dle české právní úpravy účetnictví

2.1.1 Charakteristika nákladů a výnosů

Náklady a výnosy jsou upravovány zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláškou č. 500/2002 Sb., a Českými účetními standardy č. 019. (Skálová a kol., 2016).

Náklady a výnosy jsou účtovány podle období se kterým časově a věcně souvisí. Tato souvislost je zajišťována prostřednictvím dohadných účtů, rezerv a účtů časového rozlišení (Ryneš, 2017).

Pro účetní jednotku, která vede účetnictví, jsou náklady a výnosy zásadní pojmy, spolu totiž tvoří předmět účetnictví a rozdílem mezi nimi zjišťuje svůj *výsledek hospodaření* za dané účetní období (Chalupa a kol., 2014). Proto je pro podnik důležité, aby sledoval jak se dané kategorie nákladů a výnosů vyvíjejí a jak jsou členěny. Tím, že podnik sleduje vývoj a strukturu svých nákladů a výnosů má potřebné informace k tomu, aby mohl podnik řídit a případně odstranit ty sekce, které mají příliš vysoké náklady (Štohl, 2013).

Náklady jsou charakterizovány jako peněžní vyjádření účelově vynaložených hospodářských prostředků a práce. Vznikají důsledkem provádění jednotlivých operací v podnikatelské činnosti (prvotní i druhotné náklady). Náklady se účtují na stranu Má Dáti – v případě nárůstku a na stranu Dal – v případě snížení (Skálová a kol. 2016). Náklady se ve směrné účtové osnově nachází v 5. třídě.

Podle Skálová a kol. (2016) náklady pro firmu představují:

- souhrn spotřebované práce a prostředků v určitém období,
- vztah daného podniku k vnějšímu okolí.

Výnosy jsou charakterizovány jako peněžní ekvivalent prodaných výkonů. Stejně jako u nákladů, jsou výnosy účtované narůstajícím způsobem od začátku účetního období. V případě nárůstku jsou výnosy účtovány na stranu Dal a v případě snížení na stranu Má Dáti. Prvotní výnosy jsou zachycovány jako časově rozlišené. (Skálová a kol. 2016). Výnosy se ve směrné účtové osnově nachází v 6. účtové třídě.

Podle Skálová a kol. (2016) výnosy pro firmu představují:

- úspěch firmy na trhu,
- zda byly vynaložené náklady uhrazeny a zda byl vygenerován zisk,
- jestli daný podnik dosáhl svého cíle.

Náklady a výnosy patří mezi výsledkové účty a nemají počáteční zůstatek. Z toho důvodu je nutné, aby byly obraty jednotlivých účtů na konci účetního období převedeny na účet výsledku hospodaření. Tímto převodem se dané účty vynulují a do nového účetního období vstupují s nulovými zůstatky. V průběhu účetního období se náklady a výnosy porovnávají neúčetním způsobem (bez přeúčtování). K tomu je využíván výkaz zisku a ztráty (Skálová a kol.; 2016).

Změny v zákoně o účetnictví

Od začátku roku 2016 vešly v platnost změny v zákoně číslo 563/1991 Sb., o účetnictví. Jedna ze změn spočívá ve vypuštění skupiny účtů mimořádných nákladů a výnosů. Účetní operace, které se dříve účtovaly ve skupině mimořádné náklady a mimořádné výnosy se nyní účtují ve skupině finanční náklady a finanční výnosy. Změnou prošla i struktura výkazu zisku a ztráty. Vypuštěním mimořádných nákladů a výnosů z účetní osnovy vedlo k vypuštění řádků mimořádných nákladů a výnosů z výkazu zisku a ztráty. Dle českých účetních standardů jsou tyto náklady a výnosy dále zachycovány na řádkách „III.3. Jiné provozní výnosy“ a „F.5. Jiné provozní náklady“. Změna nastala i v řádku „E. Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku“. Tento řádek je od roku 2016 nazýván Úpravou hodnot v provozní činnosti. Tato změna sleduje podrobnější rozdělení jednotlivých úprav hodnot (např. úprava hodnot dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku – dočasná a trvalá).

2.1.2 Členění nákladů a výnosů

Členění nákladů a výnosů může být v podniku prováděno různými způsoby podle jiných hledisek a kritérií (Chalupa a kol.; 2014).

Druhovému členění nákladů a výnosů

Druhovému členění vyjadřuje prvotní formu nákladů podniku, když vstoupí do hospodářské činnosti. Vyjadřuje, jaká byla celková spotřeba, jaká konkrétní aktiva byla využita a jaké služby nebo práce byly zakoupeny (Skálová a kol.; 2016).

Směrnou účtovou osnovu upravují České účetní standardy, které 5. účtovou třídu dělí na:

- *50 – Spotřebované nákupy* = účtování v závislosti na způsobu účtování zásob (zde se zásoby vedou způsobem A, nebo způsobem B).
- *51 – Služby* = účtování o externích službách (výkony od jiných účetních jednotek).
- *52 – Osobní náklady* = účtování o zaměstnancích (mzda) a o příjmu společníků obchodních korporací (příjmy ze závislé činnosti).
- *53 – Daně a poplatky* = účtování o daních, odvodech a jiných plnění charakteru nákladů včetně soudních poplatků (v případech kdy je firma poplatníkem).
- *54 – Jiné provozní náklady* = účtování o rozdílech mezi cenou prodaných předmětů (účty skupin 01 a 02) a cenou prodaného neodpisovaného dlouhodobého hmotného majetku (skupina 03). Nově jsou zde obsaženy mimořádné náklady.
- *55 – Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti* = účtování o tvorbě rezerv, komplexních nákladů, goodwillu a opravných položek.
- *56 – Finanční náklady* = účtování o prodeji cenných papírů nebo podílů. Současně se účtuje na účty skupin 06 – Dlouhodobý finanční majetek a 25 – Krátkodobý finanční majetek.
- *57 – Rezervy a opravné položky ve finanční oblasti* = v této účetní skupině se účtuje o tvorbě finančních rezerv a opravných položkách.
- *58 – Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace* = tyto účty se používají při převodu hotového dlouhodobého a krátkodobého majetku, který si účetní jednotka sama vyrobila.
- *59 – Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů* = slouží k zachycení hodnoty daní z příjmů.

Druhové členění výnosů, které je obsaženo v 6. účtové třídě dělí České účetní standardy na:

- *60 – Tržby za vlastní výkony a zboží* = účtování o tržbách z vlastních výrobků, služeb a zboží. Současně se účtuje na vrub skupin 31 – Pohledávky nebo 21 – Peněžní prostředky v pokladně.

- *64 – Jiné provozní výnosy* = účtování o tržbách z prodeje dlouhodobého majetku, prodaného materiálu, a dalších. Nově jsou do této skupiny zachyceny i mimořádné výnosy.
- *66 – Finanční výnosy* = účtování o výnosech, které vznikly z finančních úkonů podniku.
- *69 – Převodové účty* = účty v této skupině jsou používány při převodu provozních a finančních výnosů.

Účelové členění nákladů a výnosů

Jedná se o velmi široký pojem. Toto členění lze využít podle činnosti, středisek, výrobků či zakázek. Ve finančním účetnictví se náklady a výnosy dělí na *provozní* a *finanční* (Skálová a kol., 2016).

Do *provozních nákladů* jsou zahrnovány spotřeba materiálu, služeb, cestovné a další. *Provozní výnosy* představují tržby z prodeje výrobků, zboží a služeb. Jedná se tedy o ty náklady a výnosy, které jsou spojeny s činností daného podniku (Hinke, Bárková, 2017). Ve směrné účtové osnově jsou provozní náklady zahrnuty ve skupinách 50–55 a provozní výnosy ve skupinách 60 a 64.

Finanční náklady a výnosy jsou spojovány s účtováním o finančním majetku (Hinke, Bárková, 2017). Ve směrné účtové osnově se finanční náklady účtují ve skupinách 56 a 57 a finanční výnosy ve skupině 66.

Výsledek hospodaření se vykazuje jako součet výsledku z finanční a provozní činnosti nákladů a výnosů (Skálová a kol., 2016).

Členění na přímé a nepřímé

Jedná se o členění, které je spjato s určitým výkonem. Je také známo jako kalkulační členění (Chalupa a kol.; 2014).

Přímé náklady jsou ty náklady, které můžeme přímo přiřadit k danému výrobku (Chalupa a kol., 2014). Tyto náklady rostou stejným tempem jako výroba.

Přímé náklady se dělí na:

- přímý materiál (materiál, který je přímo využit na výrobu výrobku),
- přímé mzdy (mzdy, které jsou vyplaceny zaměstnancům),
- spotřeba technologické energie (energie využita pro chod strojů).

Nepřímé (režijní) náklady se k danému výrobku přiřazují nepřímo. Příkladem režijních nákladů jsou odpisy dlouhodobého majetku nebo spotřeba energie (Chalupa a kol. 2014). Tyto náklady nerostou stejným tempem jako objem výroby.

Další způsoby členění

Členění nákladů v závislosti na objemu provádění výkonů. Členění nákladů na *pevné a proměnné*.

Pevné (fixní) náklady jsou ty náklady, které jsou nezávislé na objemu výroby. Ve vztahu k jednotce výkonu se při zvyšování objemu výroby snižují a při snižování objemu výroby dochází k opačné situaci – jejich výše se zvyšuje. Příkladem fixních nákladů jsou odpisy dlouhodobého majetku (Chalupa a kol.; 2014).

Proměnné (variabilní) náklady jsou ty náklady, které jsou závislé na objemu výroby. Příkladem variabilních nákladů jsou spotřeba materiálu a energie (Chalupa a kol. 2014).

Členění nákladů a výnosů podle věcné a časové souvislosti s účetním obdobím. Toto členění se dívá na náklady a výnosy z hlediska časové a věcné souvislosti a dělí je na tři skupiny: na náklady a výnosy související s běžným účetním obdobím, náklady a výnosy související s minulým účetním obdobím a na náklady a výnosy související s příštím účetním obdobím (Chalupa a kol., 2014).

Členění nákladů na prvotní a druhotné se nejčastěji využívá v rozpočtech.

Prvotní náklady jsou náklady externí povahy a jsou převzaty z finančního účetnictví. Jsou zde zahrnuty i interní náklady – např. mzdové náklady a odpisy dlouhodobého majetku (Štohl, Klička; 2014).

Druhotné (vnitropodnikové) náklady vznikají při dodávkách výkonů mezi středisky v účetní jednotce. Při tomto členění vzniká středisku, které danou dodávku přijme náklad a středisku které danou dodávku odeslalo vzniká výnos (Štohl, Klička; 2014).

2.2 Členění s ohledem na daňové potřeby

Další způsob členění nákladů a výnosů je na daňově uznatelné a daňově neuznatelné. Toto členění se využívá při zjišťování výsledku hospodaření. Výsledek hospodaření v účetnictví zobrazuje pravdivé hospodaření účetní jednotky a jsou do něj

zahrnovány i ty náklady a výnosy, kterým to daňové předpisy neumožňují. Z tohoto důvodu je účetní jednotka povinna upravit svůj výsledek hospodaření o ty částky, které zvyšují základ daně a které ho snižují (Štohl, 2013).

2.2.1 Daňově neuznatelné náklady a výnosy

Seznam daňově neuznatelných nákladů a výnosu upravuje v zákonu o daních z příjmů § 25. Jedná se o ty náklady, které byly vynaloženy za účelem dosažení, zajištění nebo udržení příjmů.

Podle zákona o daních z příjmů pro daňové účely nelze uznat například:

- vyplacené podíly na zisku,
- penále, úroky z prodlení a pokuty,
- nepeněžní plnění poskytované zaměstnanci formou:
 - příspěvku na kulturní pořady a další,
 - možnosti využití rekreačních, zdravotnických a vzdělávacích center,
- výdaje nad limity (které byly stanoveny zákonem o daních z příjmů),
- tvorba rezervních a ostatních fondů,
- manka a škody přesahující náhradu,
- technické zhodnocení,
- výdaje za reprezentaci (nejčastěji za pohoštění),
- odpis pohledávek nebo tvorba opravných položek,
- účetní odpisy dlouhodobého majetku.

Některé z těchto položek, jsou *celkově daňově neuznatelné* – náklady na reprezentaci, jiné jsou *uznatelné pouze za určitých podmínek* – u smluvních pokut je podmínkou jejich zaplacení, nebo *do určité výše* – příspěvky na stravování zaměstnanců nebo manka (Müllerová, Šindelář; 2016).

2.2.2 Daňově uznatelné náklady a výnosy

Jedná se o ty náklady a výnosy, které jsou daňově účinné. Patří sem náklady na dosažení, zajištění a udržení příjmů. V případě výnosů se jedná o ty výnosy, které jsou zdaňované – výnosy, které jsou předmětem daně a nejsou od daně osvobozené a ni se nejedná o výnosy které nejsou zahrnované do základu daně či z jiného důvodu nezdaňované (Chalupa a kol., 2014). Seznam daňově uznatelných nákladů a výnosů upravuje v zákonu o daních z příjmů § 24.

Podle zákona o daních z příjmů pro daňové účely lze uznat:

- odpisy hmotného majetku,
- zůstatkovou cenu hmotného majetku vyřazeného v důsledku škody (pouze do výše náhrad),
- výdaje na provoz podniku k ochraně životního prostředí (pouze podle zvláštních předpisů),
- daň z nemovitých věcí a daň z nabytí nemovitých věcí (v případě, že došlo k zaplacení),
- rezervy a opravné položky, které upravují zvláštní zákony,
- náhrada cestovních výdajů, které byly upraveny zvláštními zákony,
- škody, které vznikly důsledkem živelných pohrom,
- smluvní pokuty, úroky z prodlení a penále,
- a další.

2.3 Analytická evidence

Podle Českých účetních standardů je nutné stanovit 5. účtovou skupinu s ohledem na požadavky zákona o daních z příjmů. Zejména těch nákladů, které jsou využívány pro analýzu připočitatelných a odpočitatelných položek pro zajištění základu daně z příjmů.

Slevy a srážky jsou u dodavatele součástí tržeb, mohou však být i vykazovány na vlastních účtech analytické evidence. Za slevy a srážky jsou považovány všechny položky bez ohledu na to, jestli měl kupující na slevu nárok předem, nebo zda jde o slevu uznanou dodatečně – např. pro špatnou kvalitu (České účetní standardy).

Účetní jednotka si může zvolit libovolný počet analytických účtů s ohledem na potřeby účetní uzávěry, požadavky právních předpisů a případných potřeb účetní jednotky (Skálová a kol., 2016).

Podle Sedláčka (2004) podnik vede analytickou evidenci:

- podle jednotlivých složek majetku,
- podle požadavků společnosti,
- podle účetních předpisů,
- odděleně od najatého majetku a jeho technického zhodnocení.

Analytická evidence slouží i k identifikaci dlouhodobého majetku. Tyto účty následně obsahují základní informace o daném majetku např. název, datum pořízení, postup odpisování, a další (Sedláček, 2004).

Analytická evidence musí být vedena tak, aby se součet počátečních zůstatků i obrátů analytických účtů na stranách Má Dátí a Dal rovnal počátečnímu zůstatku příslušného syntetického účtu. Tato skutečnost se ověřuje kontrolní soupiskou analytických účtů (Skálová a kol., 2016).

2.4 Zásady pro účtování nákladů a výnosů

Aby nedocházelo k nesprávnému vedení nákladů a výnosů v účetnictví je nezbytné, aby daná účetní jednotka dodržovala zásady, které jsou obsažené v Českých účetních standardech:

- náklady a výnosy se vždy účtují v období se kterým časově a věcně souvisí,
- náhrady nákladů, které byly vynaloženy v předchozích účetních období se účtují do výnosů běžného roku,
- náklady a výdaje týkající se budoucích období se časově rozlišují pomocí nákladů a výdajů příštích období (skupina 38 – *Přechodné účty aktiv a pasiv*),
- výnosy a příjmy týkající se budoucích období se časově rozlišují pomocí výnosů nebo příjmů příštích období (skupina 38 – *Přechodné účty aktiv a pasiv*),
- výsledkové účty nemají počáteční zůstatky,
- náklady se účtují na straně MD a výnosy na straně D,
- na výsledkové účty se účtuje narůstajícím způsobem od začátku účetního období
- na konci účetního období se náklady a výnosy převádějí na účet 710 – *Účet zisku a ztrát*,
- účty nákladů a výnosů nelze navzájem kompenzovat – nákladům a výnosům, které je možné kompenzovat je dále věnována kapitola 2.4.3. Výjimky ze zákazu kompenzace.

2.4.1 Přeučtování

Pokud účetní jednotka zjistí, že v přijaté faktuře jsou zahrnuté i částky, které nepatří do jejích nákladů (např. přepravné nebo nájemné) uplatňují se tyto postupy:

- a) Zjistí-li účetní jednotka situaci *před zaúčtováním faktur*, částka se zaúčtuje na příslušný účet v 3. účtové třídě – Zúčtovací vztahy.
- b) Pokud účetní jednotka situaci *nezjistí před zaúčtováním*, daná částka se zaúčtuje na daný účet v 5. účtové třídě a následně se účtuje v 3. účtové třídě o vyúčtovaných nárocích nebo o přijatých náhradách. Následkem této situace, se 5. účtová třída sníží o požadovanou částku.
- c) U účetních jednotek poskytující služby se v 5. účtové třídě účtují celé částky faktur a jejich tržby se vyúčtují v 6. účtové třídě v případě, že se nejedná o přefakturaci služeb (Chalupa a kol., 2014).

2.4.2 Časové rozlišení nákladů a výnosů

Náklady a výnosy je nutné účtovat v období s nímž věcně i časově souvisí (tzv. akruální princip). Účetní jednotky většinou časové rozlišení používají již v průběhu účetního období (Müllerová, Šindelář, 2016). Časové rozlišení podléhá inventuře, při které je posuzována výše a odůvodněnost. Účetní jednotka si stanovuje postup časového rozlišení sama a daný postup lze změnit jen výjimečně. Při změně účtování časového rozlišení je nutno postupovat podle § 7 Českých účetních standardů (Ryneš, 2017). Důvod změny a jeho dopad na účetnictví je účetní jednotka povinna uvést v příloze k účetní závěrce (Müllerová, Šindelář, 2016). Účtuje se na účtech skupiny 38 – *Přechodné účty aktiv a pasiv*.

Podle Ryneše (2017) je pro využití časového rozlišení nutné znát *účel vynaložené částky, danou částku a období ke kterému patří*.

Ryneš (2017) rozděluje časové rozlišení na *účty na kterých se účtuje na straně aktiv* (náklady příštích období a příjmy příštích období) a na *účty na kterých se účtuje na straně pasiv* (výdaje příštích období a výnosy příštích období).

Tabulka 1: Druhy položek časového rozlišení

Druh časového rozlišení		Běžné období	Příští období
NÁKLADY	Náklady příštích období	Výdaj	Náklad
	Výdaje příštích období	Náklad	Výdaj
VÝNOSY	Výnosy příštích období	Příjem	Výnos
	Příjmy příštích období	Výnos	Příjem

Zdroj: převzato a upraveno Müllerová, Šindelář (2016)

Na účtech nákladů příštích období se účtuje v případě, kdy je daná částka vydána předem (Ryneš, 2017). České účetní standardy rozlišují dva typy – náklady příštích období a komplexní náklady příštích období.

Náklady příštích období – jedná se o platby, které byly uhrazené předem (např. nájemné placené předem). Zúčtování s tímto účtem na účet nákladů nastane v momentě, kdy se účtuje v období, se kterým časově souvisí (Ryneš, 2017).

Komplexní náklady příštích období – na tento účet se účtují různorodé náklady v běžném období, ale přísluší k období příštímu (Müllerová, Šindelář, 2016). Tento účet se používá např. při přípravě a záběhu výroby.

Výdaje příštích období – jedná se o platby, které byly hrazené zpětně (Müllerová, Šindelář, 2016). Nejčastější příkladem je nájemné placené pozadu.

Výnosy příštích období – jedná se o předem přijaté platby za výkony, které budou poskytnuty až v následujícím období. Příkladem jsou úhrady na obědy v následujícím období (Müllerová, Šindelář, 2016).

Příjmy příštích období – příkladem jsou dosud nevyúčtované práce a služby. Představují tedy částky, které ještě nebyly přijaty a které se částečně týkají výnosů minulého a příštího období (Ryneš, 2017). Příkladem jsou výnosové smluvní provize nebo provedené nevyfakturované práce a služby (Müllerová, Šindelář, 2016).

Časové rozlišení nemusíme použít v případech, pokud se jedná o nevýznamné částky a u pravidelně se opakujících výdajů (Ryneš, 2017). Tento postup nelze využít v případech, kdy se jedná o případy, které se řeší pomocí dohadných položek (Müllerová, Šindelář, 2016).

2.4.3 Výjimky ze zákazu kompenzace

Výjimky ze zákazu kompenzace podle Chalupa a kol. (2014):

- dobropisy a refundace, které se týkají určité výnosové nebo nákladové položky a vztahující se k účetnímu období, ve kterém byl daný náklad či výnos zúčtován;
- doměrky a vratky daní z příjmů, nepřímých daní a poplatků a účtování o odložené dani;
- rozdíly které byly zjištěny při inventarizaci a které vznikly ve stejném inventarizačním období, a to neúmyslnou záměnou druhů, u který je záměna možná (např. v důsledku obdobného vzhledu obalů či rozměrů);

- rezervy, opravné položky a komplexní náklady příštích období (ke tvorbě i zrušení dochází prostřednictvím účtů ve skupinách 55 – Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti, 57 – rezervy a opravné položky ve finanční oblasti mohou být použity i účty ve skupině 58 – Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace).

2.5 Náklady a výnosy podle IFRS

Výnosy – Income

Při porovnání výnosů definovaných podle IFRS s českou úpravou účetnictví, je možné zjistit, že přístup standardů je nesrovnatelný. Důvodem nesrovnalostí je ta skutečnost, že české účetnictví je vázáno na daně. V případě, že společnost v systému, který je orientován na daně vykáže výnosy v neoprávněné výši nebo předčasně, zaplatí z nich daně. Snahou IFRS je tedy vykazovat ty výnosy, které účetní jednotka v daném období získala a předejít tzv. kreativnímu účetnictví (Krupová, 2009)

Koncepční rámec rozděluje výnosy na **income, revenues a gains**. Termín *Income* zahrnuje příjmy z revenues a gains. V Českém účetnictví pro tyto termíny nejsou vhodné překlady, proto se pro všechny využívá pouze jeden – výnosy.

Termínem *revenues* jsou označovány výnosy, které vznikají z běžné činnosti. Obsahuje tedy tržby z prodeje výrobků, zboží a služeb, výnosy z úroků, dividend a přijatého nájemného. Termín *gains* je označován jako „přínosy“ a jedná se o výnosy, které byly sníženy o náklady (losses) související s daným případem. Pokud jsou přínosy kompenzovány o související náklady je nejvhodnější použít termín zisk (v případě, že jsou přínosy kladné). Jedná se např. o kladné výsledky z prodeje dlouhodobých a krátkodobých aktiv nebo o kladné kurzové rozdíly. Výsledek hospodaření není ovlivněn veškerými přínosy, do přínosů lze zařadit i kladné výsledky z přecenění aktiv (zisk z držby aktiv). Jednotlivé standardy určují, zda dopad přecenění bude zvyšovat výsledek hospodaření nebo ostatní složky kapitálu (Dvořáková, 2017).

Náklady – Expenses

Stejně jako u výnosů Koncepční rámec rozlišuje náklady, které vznikly z běžné činnosti podniku (protiklad revenues) a újmy – neboli ztráty (opakem přínosů). Je nutné od expenses a losses odlišovat náklady na pořízení aktiv – cost.

Expenses a losses jsou náklady, které ovlivňují výsledek hospodaření. Stejně jako gains mohou být losses zachycovány kapitálovým způsobem a stát se součástí ostatních částí úplného výsledku hospodaření (Dvořáková, 2017).

2.6 Výsledek hospodaření

2.6.1 Charakteristika výsledku hospodaření

Výsledek hospodaření se v účetní jednotce vyskytuje na straně pasiv ve vlastním kapitálu. Představuje zdroj, který je podniku plně k dispozici (Štohl, 2013). Výsledek hospodaření se zjišťuje na konci účetního období, porovnáním výnosů a nákladů, kterých podnik v účetním období zaznamenal (Munzar, Čuhlová, 1997). Výsledkem pak může být *zisk* (pokud jsou výnosy vyšší než náklady), nebo *ztráta* (pokud jsou náklady vyšší než výnosy).

Výsledek hospodaření účetní jednotky se podle Ryneše (2017) dělí na:

- a) *Provozní výsledek hospodaření*, který vzniká rozdílem mezi provozními náklady (skupiny 50–55 a 58) a provozními výnosy (skupiny 60–64).
- b) *Finanční výsledek hospodaření*, který vzniká rozdílem mezi finančními náklady (skupiny 56 a 57) a finančními výnosy (skupina 66).
- c) *Výsledek hospodaření před zdaněním (EBIT)* – jedná se o součet provozního a finančního výsledku hospodaření.
- d) *Daň z příjmů* – splatná nebo odložená.
- e) *Výsledek hospodaření po zdanění*.
- f) *Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům* – může být kladný nebo záporný. Převodový účet je využíván veřejnými a komanditními společnostmi.
- g) *Výsledek hospodaření za účetní období (EAT)* – ztráta nebo zisk.

Při zjišťování výsledku hospodaření postupně vznikají dva pohledy – *hrubý účetní zisk* a *disponibilní zisk* (Štohl, 2013).

Hrubý účetní zisk se zjišťuje prostřednictvím výsledkových účtů. Tento zisk získáme po odečtení nákladů na výrobu prodejních služeb či výrobků. Hrubý účetní zisk by měl pokrývat náklady, které jsou spojené se správou a odbytem (Kovanicová, 2006).

Disponibilní zisk získáme po odečtení částky daně z příjmů právnických osob. Takto očištěný zisk bude v následujícím účetním období vykazován jako *výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení* (Kovanicová, 2006).

Tabulka 2: Zjištění výsledku hospodaření

Text	MD	D	Výsledek
Převod provozních nákladů	710 – Účet zisků a ztrát	Skupiny 50-55; 58	Provozní výsledek hospodaření
Převod provozních výnosů	Skupiny 60-64	710 – Účet zisků a ztrát	
Převod finančních nákladů	710 – Účet zisků a ztrát	Skupiny 56 a 57	Finanční výsledek hospodaření
Převod finančních výnosů	Skupina 66	710 – Účet zisku a ztrát	

Zdroj: převzato a upraveno ze Štohl (2013)

2.6.2 Rozdělení zisku nebo ztráty

Účetní jednotka potřebuje dostatek času, aby rozhodla, jak s daným ziskem naloží nebo jak se vypořádá se vzniklou ztrátou. Výsledek hospodaření je tedy po uzávěrci sledován na samostatném účtu a hovoří se o něm jako o *výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení*. Co se s daným výsledkem hospodaření bude následně dít rozhodují řídicí orgány účetní jednotky v souladu se zákonnými předpisy (Štohl, 2013; Munzar, Čuhlová 1997).

Stavy rozvahových položek, které jsou vykazovány na účtu 702 – *Konečný účet rozvážný* musí dále navazovat na stavy rozvahových položek účtu 701 – *Počáteční účet rozvážný*. Jedná se o situaci, při které platí, že konečné stavy rozvahových účtů posledního dne účetního období musí rovnat počátečním stavům rozvahových účtů prvního dne následujícího účetního období (Chalupa a kol., 2014).

O *zisku* účetní jednotka účtuje v případě, že za dané účetní období byly jejich výnosy vyšší než náklady. O *ztrátě* účetní jednotka účtuje v případě, pokud ve sledovaném období její náklady převyšovaly výnosy. V tomto případě je celková ztráta převedena do následujícího účetního období, ve kterém dochází k jejímu vypořádání (Munzar, Čuhlová, 1997).

2.6.3 Rezervní fond

Rezervní fond byl do roku 2013 upravován obchodním zákoníkem, od roku 2014 jsou rezervní fondy upravovány novým občanským zákoníkem návazně na zákon o obchodních korporacích. Touto změnou vešlo v platnost, že obchodní korporace již

nejsou povinné vytvářet rezervní fond. Toto rozhodnutí je dobrovolné a závisí pouze na valných hromadách, jestli budou fond nadále vytvářet.

U společností, které vznikly před rokem 2014 mohou nastat dvě situace. V *první situaci* valná hromada přijme změnu stanov či společenské smlouvy a o rezervním fondu nebude účtovat. V *druhé situaci* společnosti dobrovolně převezmou tvorbu rezervního fondu podle pravidel do roku 2013. Pokud se účetní jednotka rozhodne rezervní fond zrušit, musí valná hromada rozhodnout o způsobu zúčtování (Chalupa a kol., 2014).

Tabulka 3: Účtování při zrušení rezervního fondu

Způsob	MD	D
Převod zůstatku rezervního fondu na nerozdělený zisk	421	428
Převod zůstatku rezervního fondu na úhradu ztráty	421	429

Zdroj: převzato a upraveno Chalupa a kol. (2014)

2.6.4 Zisk/ztráta v jednotlivých právních formách **Společnost s ručením omezeným**

Ve společnosti s ručením omezením upravuje rozdělení zisku § 161 ZOK. Podíly na zisku se rozdělují podle výše vkladů společníků, pokud není stanoveno jinak. Zákon o obchodních korporacích stanovuje, že částka, která je rozdělována mezi jednotlivé společníky nesmí být vyšší než výsledek hospodaření, kterého podnik dosáhl. Tato částka je dále zvýšena o nerozdělený zisk z minulých let a snížen o ztrátu z předchozího období a o příděly do fondů. Podíl na zisku je u kapitálových společnostech splatný do 3 měsíců kdy došlo k rozhodnutí o rozdělení (Štohl, 2014)

Akciová společnost

V akciové společnosti rozhoduje o rozdělení výsledku hospodaření valná hromada akcionářů. Aby byl návrh schválen, je nutno dosáhnout nadpoloviční většiny hlasů členů valné hromady (Marek a kol., 2009). Rozdělování zisku v akciové společnosti probíhá obdobně jako účtování u jiných kapitálových společnostech má však i specifické účetní případy.

Tabulka 4: Specifické účetní případy v akciové společnosti

	MD	D
Podíl na zisku ze zaměstnaneckých akcií	431	333
Tantiémy	431	379

Zdroj: převzato a upraveno Chalupa a kol., (2014)

Veřejná obchodní společnost

Ve veřejné obchodní společnosti je nárok na podíl na výsledku hospodaření zúčtován na účet 596 – *Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům obchodní korporace* a zároveň na účet 364 – *Závazky ke společníkům obchodní korporace při rozdělování zisku*, případě na účet 354 – *Pohledávky za společníky obchodní korporace při úhradě ztráty*. Ztrátu nesou všichni společníci stejným dílem. (Chalupa a kol. 2014). Zisk se ve veřejné obchodní společnosti nezdaňuje. Ke zdanění dochází až u společníků – v případě fyzické osoby v daňovém přiznání, a v případě právnické osoby je zúčtován do výnosů a stává se součástí daně z příjmů (Müllerová, Šindelář; 2016).

Komanditní společnost

V komanditní společnosti se výsledek hospodaření rozděluje mezi *komplementáře* a mezi *společnost* (komanditisty). U komplementářů se účtuje stejným způsobem jako u veřejné obchodní společnosti a v případě komanditistů je postup stejný jako u společnosti s ručením omezeným. Pokud společenská smlouva nestanoví jinak, výsledek hospodaření se dělí na polovinu. Část, která připadne komanditistům, se následně po zdanění rozdělí podle výše jejich podílů. Od roku 2014 je zákonem o obchodních korporacích stanoveno, že komanditisté mohou ručit za dluhy společnosti do výše dohodnuté částky tzv. *komanditní suma*. Částka je stanovena ve společenské smlouvě a nesmí být nižší než vklad daného komanditisty. (Müllerová, Šindelář; 2016).

2.6.5 Účtování výplaty záloh na podíl na zisku

Na rozdíl od vyplaceného podílu na zisku, které jsou nevratné, je u zálohy na podíl na zisku možnost vrácení. Způsob účtování výplaty záloh a následovného účtování rozdělení zbývajících zisku je upraveno v Českých účetních standardech. Zálohy se v účetnictví účtují na účet 432 – *Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku* a výplata zálohy se provádí pomocí účtu 364 – *Závazky ke společníkům při rozdělování zisku*. Pokud podíl na zisku podléhá srážkové dani, výplata záloh jí podléhá také. (Müllerová, Šindelář, 2016).

Na konci účetního období může dojít k situaci, kdy vyplacené zálohy jsou vyšší než vytvořený zisk a zálohu nebo její část bude nutno vrátit. Společnosti tak vzniká pohledávka za společníkem. Tato pohledávka se zaúčtuje na účet 354 – *Pohledávky za společníky obchodní korporace při úhradě ztráty* a současně na účet 432 – *Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku* (Müllerová, Šindelář; 2016).

Může nastat i taková situace, kdy byly vyplaceny zálohy, ale na konci účetního období bylo zjištěno, že výsledek hospodaření je ztráta. V tomto případě by společník vrátil společnosti celou zálohu. V případě, kdy společník vrací zálohu, která byla osvobozena od srážkové daně je situace jednodušší – společník by vrátil nezdaněnou zálohu (Müllerová, Šindelář; 2016).

Podrobnější zachycení účetních případů obsažené v kapitolách 2.6.4 Zisk/ztráta v jednotlivých právních formách a 2.6.5 Účtování výplaty záloh na podíl na zisku je popsáno v příloze bakalářské práce.

2.7 Způsob zobrazení výnosů a nákladů v účetní závěrce

Účetní výkazy jsou odvozovány z běžného účetnictví. Tím, že účetní výkazy berou informace z běžného účetnictví, vykazují tak údaje o pohybu a stavu aktiv, pasiv a výsledku hospodaření v peněžním vyjádření (Munzar, Čuhlová, 1997). Všechny účetní výkazy se sestavují na konci účetního období v účetní závěrce, která podává informace o majetku a financích účetní jednotky. Účetní závěrka je sestavována, aby podala věrný a poctivý obraz o účetnictví a finanční situaci podniku (Ryneš, 2016).

Zásady pro sestavení účetní závěrky podle Sládkové, Strouhala (2016):

- **zásada věrného a poctivého zobrazení** – musí být sestavena tak, aby na jejím základě bylo možné učinit rozhodnutí;
- **zásada přednosti obsahu před formou** – určité informace je nutno zobrazovat ne z hlediska jejich právní formy, ale z hlediska jejich ekonomické podstaty;
- **zásada opatrnosti** – nesmí nastat situace kdy jsou závazky podhodnoceny a aktiva nadhodnoceny;
- **zásada neomezené doby trvání účetní jednotky** – zákon o účetnictví stanovuje, že účetní jednotka je povinna použít účetní metody takovým způsobem, ve kterém bude pokračovat a že nenastane situace, která by účetní jednotku omezovala nebo ji zabraňovala v této činnosti pokračovat v budoucnosti. V případě, že daná situace nastane, je povinna využít příslušných účetních metod. Daná metoda musí být následně uvedena v příloze účetní závěrky.;

- **zásada stálosti účetních metod a zásada konzistentnosti mezi účetními obdobími** – zákon o účetnictví uvádí, že uspořádání a označení položek v rozvaze a výkazu zisku a ztráty, jejich vykazování a způsob oceňování, které účetní jednotka využívá v jednom účetním období nesmí v následujícím období změnit;
- **zásada zákazu kompenzace** – účetní jednotky jsou povinné účtovat a zobrazovat aktiva a pasiva a náklady a výnosy v účetní závěrce samostatně a bez vzájemného zúčtování;
- **zásada významnosti** (věcná či materiální) – informace je významná, pokud by její chybné uvedení (nebo pokud by nebyla uvedena vůbec) ovlivnila rozhodování uživatele;
- **zásada periodicity** – stanovuje účetní období a rozvahový den;
- **zásada účetní jednotky** – musí být přesně stanoveno, kdo je účetní jednotka;
- **zásada realizace výnosu** (akruátní princip) – spočívá ve vymezení okamžiku, kdy je daný výnos uznán jako realizovaný (okamžik kdy je plnění poskytnuto, nebo předáno);
- **zásada oceňování v historických cenách** – jedná se o oceňování ve výši vynaložených nákladů v okamžiku jejich pořízení.

Vlastnosti účetní závěrky podle Sládkové, Strouhala (2016):

- **spolehlivost** nastane v případě, pokud účetní jednotka podává poctivý a věrný obraz;
- **srovnatelnost** nastane, pokud jsou dodrženy zásady pro tvorbu účetní závěrky;
- **srozumitelnost** nastane v případě, kdy oprávněná osoba může na základě účetní závěrky činit ekonomická rozhodnutí;
- **významnost** nastane v případě, pokud by jejím vypuštěním nebo chybným zapsáním došlo k ovlivnění rozhodování rozhodovací osoby;
- **majetek a závazky musí být členěny na dlouhodobé a krátkodobé.**

2.7.1 Účetní závěrka

Účetní závěrku upravuje zákon o účetnictví a vyhláška č. 500/2002. Účetní výkazy zahrnované do účetní závěrky jsou rozvaha (bilance), výkaz zisku a ztráty (výsledovka), přehled o peněžních tocích (cash flow) a přehled o změnách vlastního kapitálu. Účetní jednotky vedou účetní závěrku buď v plném nebo ve zkráceném rozsahu. Pokud je účetní závěrka vedena v plném rozsahu je účetní jednotka povinna

nechat si závěrku ověřit auditorem a dané údaje zveřejnit. Účetní jednotka, která vede závěrku ve zkráceném rozsahu není povinna ověřením závěrky auditorem (Ryneš, 2017).

V rozvaze jsou vykazovány položky majetku na straně aktiv, a na straně pasiv jsou vykazovány vlastní a cizí zdroje. Ve výkazu zisku a ztráty jsou vykazovány náklady, výnosy a výsledek hospodaření.

Jak mají být dané položky uspořádány a označeny je upraveno ve vyhlášce ministerstva financí. Pokud nastane situace, kdy není možná srovnatelnost mezi běžným a minulým obdobím, upraví se informace za minulé účetní období. Každá úprava informací musí být odůvodněna v příloze účetní závěrky. Položky vykazované v těchto výkazech mohou být sloučeny v případech, kdy nejde o významnou částku a pokud jejich sloučení bude prospěšné pro lepší srozumitelnost – v případě, pokud daná položka bude uvedena v příloze (Skálová a kol., 2016).

Obsahová náplň položek účetních výkazů podle Ryneše (2017):

- obsahová náplň jednotlivých výkazů účetní závěrky jsou stanoveny ve vyhlášce č. 500/2002 Sb.;
- obsahová náplň výkazu zisku a ztráty a rozvahy navazuje na směrnou účtovou osnovu;
- údaje pro tyto výkazy plynou ze zůstatků syntetických nebo analytických účtů účetní jednotky. Tyto účty ve většině případů navazují na jednotlivé řádky v účetních výkazech.

Formální pravidla pro vyplnění účetních výkazů podle Ryneše (2017):

- rozvaha a výkaz zisku a ztráty se sestavují v celých tisících nebo milionech Kč;
- v rozvaze a výkazu zisku a ztráty musí platit základní účetní vazby (tzv. rovnost mezi položkami aktiv a pasiv);
- účetní výkazy se vyplňují ve všech řádcích a nevyplněné řádky se neproškrtavají, nevypisují se do nich nuly ani jiná znaménka, řádky se nesmí rozdělovat a nesmí se vyplňovat údaje mezi řádky nebo do textu;
- položky účetních výkazů, které v běžném účetním období i minulém účetním období vykazovaly nulové zůstatky se v daném výkazu neobjevují;

- členění a obsahová náplň účetních výkazů jsou považovány za minimální výčet údajů v účetních výkazech a účetní jednotka si může zvolit podrobnější členění položek;
- položky účetních výkazů, které jsou označené arabskými číslicemi lze sloučit v případě, kdy nejde o významnou položku. Sloučené položky musí být následně uvedeny v příloze účetní závěrky.

Vzájemná kompenzace v účetních výkazech je upravena vyhláškou č. 500/200 Sb. Výjimky, které vyhláška dovoluje v účetních výkazech kompenzovat, je účetní jednotka povinna uvést v příloze k účetní závěrce. Mezi tyto výjimky patří – kurzové rozdíly, zisk a ztráta z přecenění majetku a závazků na reálnou hodnotu, některé pohledávky a závazky, vlastní dluhopisy, rezerva na daň z příjmů a uhrazené zálohy na daň z příjmů.

Náplň a označení jednotlivých řádků rozvahy a výkazu zisku a ztráty je upraveno ve vyhlášce 500/2002 Sb. a dále je odvozena od vzorové účtové osnovy (Ryneš, 2017).

2.7.2 Způsob zobrazení v rozvaze

Rozvaha je přehled majetku, vlastního jmění a závazků daného podniku, který se sestavuje k určitému dni v určitém účetním období. Rozvaha udává hodnoty aktiv na své levé straně a na své pravé straně udává hodnotu svých pasiv. Hlavním účelem rozvahy je podávat informace o finanční situaci účetní jednotky jejím společníkům a dalším osobám (Munzar, Čuhlová, 1997).

Podle Marek a kolektiv (2009) rozvaha může mít:

- a) *účetní formu*, která je sestavována ve formě dvoustranného účtu, kde se na levé straně nachází aktiva a na pravé straně pasiva dané účetní jednotky.
- b) *vertikální formu* kdy je rozvaha sestavována tak, že jsou nejdříve začleněny položky aktiv a pod nimi s mínusovými znaménky položky pasiv. Konečný výsledek tvoří vlastní kapitál.

Jak jsou položky v rozvaze uspořádány a označeny v České republice upravuje vyhláška 500/2002 Sb. Aktiva v běžném účetním období jsou vykazovány v netto formě, která je rozložena na brutto stav majetku a korekci k jednotlivým položkám (např. oprávky). Pasiva se vykazují jak za běžné, tak i za minulé účetní období. Hodnoty za jednotlivá období jsou srovnávány v účetních hodnotách. V rozvaze se aktiva a závazky společnosti dělí na krátkodobé nebo dlouhodobé. Pokud není možné určit, zda se jedná o majetek krátkodobý nebo dlouhodobý, bere účetní jednotka v úvahu účel,

za který byl daný majetek pořízen. Příkladem je pořízení cenných papírů, zda jsou zakoupeny za účelem obchodování nebo držení (Ryneš, 2017).

2.7.3 Způsob zobrazení ve výkazu zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty podává informace o tom, jaké náklady a výnosy z jednotlivých činností se podílí na tvorbě hospodářského výsledku. (Grünwald, Holečková, 2009). Výkaz zisku a ztráty (též výsledovka) je stupňovitě uspořádaný přehled nákladů a výnosů. Jednotlivé stupně charakterizují výsledek hospodaření z provozní činnosti a z finanční činnosti. (Ryneš, 2017).

Účetní jednotka může vykazovat výkaz zisku a ztráty ve dvou formách:

- a) *druhovému členění* řadí náklady a výnosy podle jejich jednotlivých druhů, zatímco výkaz zisku a ztráty v účelovém členění řadí náklady podle účelu za kterým byly vynaloženy nehledě na to, jaký druh nákladu to byl.
- b) *účelové členění* se používá pouze v části – provozní činnost. Poslední položkou výkazu zisku a ztráty v obou případech je čistý obrát za dané účetní období. Obchodní korporace jsou povinné sestavovat výkaz zisku a ztrát v plném rozsahu (Sládková, Strouhal; 2016).

2.8 Účetní závěrka dle IFRS

2.8.1 Základní předpoklady pro sestavení účetní závěrky

Účetní závěrka poskytuje informace o výkonnosti (performance), finanční situaci (financial position) a o změnách, které nastaly ve finanční situaci (Krupová, 2009).

Účetní výkazy, které jsou sestavovány podle IFRS vycházejí ze dvou základních principů. Z principu *neomezeného trvání účetní jednotky* a z akruální báze (Strouhal, 2011).

Akruální báze – účetní operace jsou účtovány v období ke kterému věcně a časově souvisí. Výsledek hospodaření vypočítaný z akruální báze lépe vyjadřuje podnikovou výkonnost za dané účetní období.

Předpoklad trvání účetní jednotky – účetní závěrka vychází z předpokladu, že daný podnik bude nadále pokračovat ve své obchodní činnosti (*going concern*). Podnik tedy neuvažuje o ukončení činnosti nebo není nucen likvidovat.

Mezi další principy patří:

- *periodicita vykazování* – výkazy jsou sestavovány periodicky, a to nejméně jednou ročně;
- *věrné a poctivé zobrazení skutečnosti*
 - poctivé zobrazení skutečnosti poctivě prezentuje finanční situaci a výkonnost dané účetní jednotky;
 - věrné zobrazení skutečnosti přesně zobrazuje důsledků transakcí a dalších skutečnosti (Dvořáková, 2017).

Součástí účetní závěrky dle IAS 1 je výkaz o finanční situaci (dříve rozvaha), výkaz o úplném výsledku hospodaření (dříve výsledovka), výkaz o změnách vlastního kapitálu a komentář. IAS 1 se věnuje požadavkům pro sestavení účetní závěrky (Dvořáková, 2017)

2.8.2 Výkaz o finanční situaci – Rozvaha

Úkolem výkazu o finanční situaci je bilancování majetku a zdrojů jeho krytí. Rozvaha je ovlivňována určitými faktory – způsobem ocenění položek, vhodně zvolenými kritérii pro sumarizaci aktiv a pasiv a vhodně zvoleného způsobu pro řazení aktiv a pasiv v rozvaze (Dvořáková, 2017).

Rozvaha musí obsahovat název společnosti, měnu, ve které je výkaz sestavován, název a datum sestavení výkazu, úroveň zaokrouhlování a zda se jedná o individuální nebo konsolidovanou rozvahu.

IFRS nestanovuje, jaký formát rozvahy mají účetní jednotky využívat, stanovuje pouze položky, které mají být uvedeny přímo v rozvaze – investice do nemovitostí, nehmotná aktiva, zásoby, obchodní a jiné pohledávky, a další. Kromě položek, které účetní jednotky vykazují v rozvaze, jsou také povinny zveřejnit podrobné informace týkající se vlastního kapitálu. Účetní jednotka si může zvolit, zda tyto informace zveřejní přímo v rozvaze nebo v příloze. Jedná se o zveřejnění *pro všechny kategorie základního kapitálu* (např. množství autorizovaných a emitovaných akcií, nominální hodnoty akcie, práva spojená s akcií, a další) a *povahy a účelu jednotlivých fondů vlastního kapitálu* (Krupová, 2009)

2.8.3 Výkaz o úplném výsledku – Výsledovka

Účelem tohoto výkazu je podávat informace uživatelům účetních informací o výkonnosti účetní jednotky. Úplný výsledek hospodaření obsahuje změny ve vlastním

kapitálu, které se uskutečnily transakcemi a jinými skutečnostmi a tím ovlivnily vlastní kapitál.

Výsledek hospodaření je složen z nákladů a výnosů – které v daném období ovlivnily jeho výši a ze změn vlastního kapitálu – které nebyly vyvolány transakcemi s vlastníky. Tyto změny standard označuje jako *ostatní výsledky hospodaření*.

Mezi transakce neovlivňující výsledek hospodaření patří: dopady přecenění dlouhodobých hmotných a nehmotných aktiv, dopady přecenění finančních aktiv (která jsou součástí realizovatelných investic), zisk/ztráta z pojistných plánů a kurzové rozdíly zachycené kapitálově.

Účetní jednotka může své informace o úplném výsledku hospodaření zveřejňovat ve dvou formách – v rámci *jednoho výkazu* nebo v rámci *dvou výkazů*.

V rámci jednoho výkazu jsou zahrnovány výnosy a náklady s dopadem do výsledku hospodaření i přínosy a újmy, které byly zachyceny kapitálovým způsobem.

V rámci dvou výkazů je výsledek hospodaření prezentován ve výsledovce a ve výkazu o úplném výsledku hospodaření. Ve výsledovce jsou vykazovány transakce, které ovlivňují výsledek hospodaření a ve výkazu o úplném výsledku hospodaření jsou zachycovány kapitálově účtované transakce

IAS 1 požaduje, aby určité položky byly vykazovány samostatně. Mezi tyto položky patří výnosy, finanční náklady, daňové náklady, celkový zisk nebo ztráta a další (Dvořáková, 2017).

3 Metodika

Cílem bakalářské práce je zhodnotit strukturu a výši jednotlivých nákladů a výnosů a následného výsledku hospodaření v dané společnosti. Pro bakalářskou práci byla vybrána společnost NAREX BYSTRŮICE, s. r. o. Tato společnost se zabývá výrobou ručních řemeslnických nářadí.

Praktická část bakalářské práce bude nejdříve zaměřena na charakteristiku společnosti NAREX BYSTRŮICE, která se na trhu pohybuje již sto let. Dále budou charakterizovány náklady a výnosy podle členění na finanční a provozní ve zvolených letech. Pro bakalářskou práci byly zvoleny roky 2015, 2016 a 2017.

Praktická část bakalářské práce dále zachycuje výsledek hospodaření podniku za sledované období. Zkoumá, zda podnik dosahoval zisku či ztráty a jaký byl jeho vývoj a zda výsledek hospodaření byl vyšší či nižší než v předešlých letech. Dále se zabývá vývojem hrubého výsledku hospodaření, jeho transformaci na základ daně a čistého výsledku hospodaření.

Po zjištění čistého výsledku hospodaření bude zachyceno, jak s ním společnost nakládá – do jakých fondů jsou přidělovány, zda je ziskem hrazena ztráta minulých let nebo jaké jiné operace se váží se ziskem či ztrátou. Dané údaje budou zpracovány z výkazů účetních závěrek za zvolené období. Výkazy, které bude bakalářská práce využívat jsou výroční zprávy, rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha.

V závěru práce budou využity některé ukazatele finanční analýzy, které budou následně porovnávány.

Pro práci byly zvoleny ty ukazatele finanční analýzy, které zahrnují výnosy, náklady nebo zisk.

Tabulka 5: Vybrané ukazatele finanční analýzy

Ukazatel	Vzorec
Rentabilita tržeb	$\frac{\text{čistý zisk}}{\text{výnosy}} * 100$
Nákladovost	$\frac{\text{náklady}}{\text{výnosy}} * 100$
Mzdová produktivita	$\frac{\text{výnosy}}{\text{mzdové náklady}}$
Obrat aktiv	$\frac{\text{výnosy}}{\text{aktiva}}$
Doba obratu závazků	$\frac{\text{závazky}}{\text{výnosy}/360}$
Doba obratu pohledávky	$\frac{\text{pohledávky}}{\text{výnosy}/360}$

Zdroj: vlastní zpracování: Marek (2009), Steigauf (1999)

4 NAREX BYSTŘICE, s. r. o.

Společnost NAREX BYSTŘICE sídlí v Bystřici u Benešova, kde byla v roce 1919 založena továrníkem Václavem Richterem. Společnost byla založena za účelem vyrábění kvalitních nástrojů na obrábění dřeva. Z malé společnosti se postupem času stával podnik, který je znám po celém světě.

Během následujících let se podnik rozrůstal. Jeho rozvoj nebyl zastaven ani během 2. světové války, kdy byl zaveden provoz na dvě směny. Po znárodnění, ke kterému došlo v roce 1948 docházelo k postupným organizačním změnám. Podnik byl následně v roce 1958 přiřazen do národního podniku Nářadí Praha (později Narex Praha).

V 70. letech došlo k zdvojnásobení výroby a byla zavedena chráněná značka Narex. V roce 1989 se podnik nacházel na vrcholu rozvoje.

Další roky přinesly společnosti nové změny. Jednotlivé závody v rámci podniku Narex Praha se osamostatňovaly a byly přeměňovány na akciové společnosti. Z bystřické provozovny se stal Narex Bystřice a. s., následně nastal privatizační proces a v roce 1994 vznikl NAREX BYSTŘICE, s. r. o. V nynější době patří firma Narex mezi významné výrobce ručního nářadí jak na domácím trhu, tak i na trhu zahraničním. Z celé produkce je 40 % exportováno do celého světa. Produkty jsou exportovány např. do států Evropské unie, Ruska, Austrálie, Jižní Ameriky a dalších.

Společnost Narex se zaměřuje na výrobu ručních řemeslnických nářadí. Stěžejní pozici v její výrobě zastávají šroubováky a dláta. Od založení společnosti došlo ke zkvalitnění nabídky výrobků. Společnost dosáhla zkvalitnění díky kvalitnějším materiálům, výrobky jsou lépe tepelně zpracovány a došlo ke změně designu nářadí. Veškerý materiál je pečlivě kontrolován, aby bylo dosaženo kvalitního nářadí a v průběhu výroby je prováděna průběžná prověrka technologických postupů.

Výroba šroubováků z řady PROFI je konzultována s německou firmou SKG. Výroba těchto šroubováků je prováděna v souladu s normami DIN a ISO. Tyto normy jsou používány jako standard výroby a jsou zárukou tvrdosti, houževnatosti a přesnosti pracovních částí šroubováků a dlát.

V roce 2019 byl podnik NAREX BYSTŘICE odkoupen jinou společností. Novým majitelem se stala společnost Mikov s. r. o, která byla založena v roce 1794 Ignazem Röslerem. Firma Mikov je tradičním výrobcem kancelářské techniky a průmyslových spojovačů značky RON.

Ekonomické představení společnosti

Následující tabulky znázorňují ekonomickou situaci společnosti v letech 2015, 2016 a 2017.

Tabulka číslo 6 zachycuje položky provozních a finančních nákladů, výnosů a výsledku hospodaření společně s výsledkem hospodaření po zdanění.

Tabulka 6: Výkaz zisku a ztráty (v tisících Kč)

Položka	2015	2016	2017
Výnosy	93 483	100 451	109 106
• <i>Provozní výnosy</i>	93 153	100 311	107 647
• <i>Finanční výnosy</i>	330	140	1 459
Náklady	83 553	94 652	102 241
• <i>Provozní náklady</i>	82 869	94 079	101 055
• <i>Finanční náklady</i>	684	573	1 186
VH před zdaněním	9 930	5 799	6 865
• <i>VH – provozní</i>	10 284	6 232	6 592
• <i>VH – finanční</i>	-354	-433	273
VH po zdanění	8 129	4 787	5 635

Zdroj: převzato a upraveno www.justice.cz

Tabulka číslo 7 obsahuje jednotlivé položky aktiv a pasiv. U aktiv je znázorněn vývoj dlouhodobého majetku, oběžných aktiv a časového rozlišení. U pasiv je vývoj znázorněn u vlastního kapitálu, cizích zdrojů a časového rozlišení.

Tabulka 7: Rozvaha (v tisících Kč)

Položka	2015	2016	2017
Aktiva	79 764	84 086	91 263
• <i>Dlouhodobý majetek</i>	18 735	28 823	32 789
• <i>Oběžná aktiva</i>	60 469	55 014	57 916
• <i>Časové rozlišení aktiv</i>	560	249	558
Pasiva	79 764	84 086	91 263
• <i>Vlastní kapitál</i>	67 393	66 124	69 890
• <i>Cizí zdroje</i>	12 040	17 874	21 304
• <i>Časové rozlišení</i>	331	88	69

Zdroj: převzato a upraveno www.justice.cz

5 Analýza nákladů, výnosů a výsledku hospodaření

Tato část bude již zaměřena na samotnou analýzu nákladů, výnosů a výsledku hospodaření vybrané společnosti. Před samostatnou analýzou budou představeny jednotlivé skupiny syntetických účtů a jejich analytická evidence.

5.1 Syntetická a analytická evidence nákladů a výnosů

Tato kapitola bude zaměřena na jednotlivé účtové skupiny a jejich účty, na které NAREX BYSTRICE, s. r. o. účtuje.

5.1.1 Nákladové skupiny

Účtová skupina 50 – Spotřebované nákupy

V této skupině je nejvíce analyticky rozdělen účet 501 – Spotřeba materiálu. Na analytických účtech *501.100-501.108* je účtováno o spotřebě materiálu k výrobním účelům. Jedná se o veškerý materiál a spotřebu jednicového materiálu (mezi jednicový materiál patří např. plast, železo a ocel). Na analytický účet *501.200* je účtováno o pohonných hmotách do osobních automobilů. Na účet *501.300* je zachycována spotřeba materiálu k výrobním účelům. Na rozdíl ale od materiálu na analytických účtech *501.100-501.108* není tento materiál součástí výrobních postupů. Tento účet je využíván v případech, kdy je nutné daný materiál mimo výrobní procesy upravit (např. materiál je nutno před vstupem do výroby naolejovat nebo materiál, který je spotřebován pro lepší zabezpečení výrobku při letecké nebo lodní dopravě). Další analytický účet, je účet *501.400*, který zachycuje spotřebu materiálu, který je spotřebováván na opravy dlouhodobého majetku. Poslední analytický účet je *501.600*, který slouží jako sběrný. Zahrnuje materiál, který nebyl zaúčtován na jiném analytickém účtě.

Ve skupině 50 je dále analyticky rozdělen účet 502 – Spotřeba energie. Na analytickém účtu *502.100* je účtováno o topném oleji, který je využíván pro vytápění budov. Účet *502.200* zachycuje náklady na elektrickou energii, která je spotřebována v podniku a posledním analytickým účtem je *502.300* kde je zachycena spotřeba vody.

Posledním účtem ve skupině 50 je účet 504 – Prodané zboží. Tento účet je využíván pro prodej externího zboží. Analytický účet *504.100* zachycuje prodané zboží v kantýně, kterou podnik provozuje pro své zaměstnance a účet *504.200* je zaměřen na prodej externího zboží v podnikové prodejně.

Účtová skupina 51 – Služby

V této skupině jsou využívány čtyři účty: 512 – Cestovné, 513 – Náklady na reprezentaci a 511 – Opravy a udržování (náklady na opravy a údržby dlouhodobého majetku, provedené externí firmou) a nejsou podřízeny analytické evidenci.

Jediným účtem, který je podřízen analytické evidenci je účet 518 – Ostatní služby. Zachycují se zde veškeré operace, které patří do této skupiny a nebyly zaúčtovány na účtech 511, 512 nebo 513. Příkladem ostatních služeb jsou propagační účely nebo právní a poradenské služby. Na účet analytické evidence *518.100* se účtuje o dopravě zboží k odběratelům. Účet *518.300* slouží pro zachycení provizí, které jsou vypláceny v případě, kdy zaměstnanec nebo jiný odběratel přivede společnosti nového zákazníka. Účet *518.500* zachycuje služby, které se neopakují. Nejčastěji se tento účet využívá v případě, kdy dodavatel dodá nekvalitní dřevo a společnost je nucena toto dřevo před vstupem do výrobního procesu nějak upravit (např. dřevo je třeba vysušit). Analytický účet *518.512* je využíván pro ekologické účely (např. odvoz kalu, který byl vyprodukován během výroby).

Účtová skupina 52 – Osobní náklady

Tato skupina zahrnuje následující účty:

- 521 – Mzdové náklady,
 - *521.100 – Mzdové náklady zaměstnanců,*
 - *521.200 – Mzdové náklady společníků,*
- 524 – Zákonné sociální a zdravotní pojištění,
- 527 – Zákonné sociální náklady (zachycuje náklady, které vznikly při poskytnutí ochranných pomůcek zaměstnancům),
- 528 – Ostatní sociální náklady.

Účtová skupina 53 - Daně a poplatky

Tato skupina zahrnuje pouze jeden účet a to 538 – Ostatní daně a poplatky, kde je účtováno o silničních a dálničních poplatcích využívaných v osobních automobilech a o kolcích.

Účtová skupina 54 – Jiné provozní náklady

V této skupině jsou využívány následující účty:

- 541 – Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku,
- 542 – Zůstatková cena prodaného materiálu (když došlo ke změně výrobních procesů a daný materiál již není pro danou výrobu nutný a také v případě, kdy materiál nebyl zcela využit),
- 544 – Smluvní pokuty a úroky z prodlení,
- 545 – Ostatní pokuty a penále (nejčastějším příkladem jsou *penále z prodlení*, kdy nebylo dodáno požadované množství produktů, nebo daná dodávka byla dodána v delší době, než bylo sjednáno).

Od roku 2016 účetní jednotka využívá účet 546 – Odpis pohledávky, který je využíván v případě nedobytné pohledávky.

Účtová skupina 55 – Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti

Tato účetní skupina slouží k zachycení odpisů a je zde využíván účet 551 – Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku, který není analyticky rozdělen.

Účtová skupina 56 – Finanční náklady

Do roku 2016 zde bylo účtováno pouze na účtech 562 – Úroky, 563 – Kurzové ztráty a 568 – Ostatní a mimořádné finanční náklady. Od roku 2017 společnost začala obchodovat s deriváty, a proto začala využívat účet 567 – Náklady z derivátových operací.

Účtová skupina 58 – Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace

Od roku 2016 se změny stavů nově nacházejí ve skupině 58 a společnost využívá následující účty:

- 581 – Změna stavu nedokončené výroby,
- 583 – Změna stavu výrobků,
- 585 – Aktivace materiálu a zboží.

Účtová skupina 59 – Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů

V této účetní skupině je účtováno na dvou účtech:

- 591 – Daň z příjmů – splatná,
- 592 – Daň z příjmů – odložená.

5.1.2 Výnosové skupiny

Účtová skupina 60 – Tržby za vlastní výkony a zboží

Všechny účty nacházející se v této skupině podléhají analytické evidenci. Účet 601 – Tržby za vlastní výrobky je rozdělen podle místa, kam byl daný produkt dovezen:

- 601.100 – zboží, které bylo prodáno na tuzemském trhu,
- 601.200 – zboží, které bylo prodáno v rámci Evropské unie,
- 601.300 – zboží, které bylo prodáno mimo Evropskou unii.

Účet 602 – Tržby z prodeje služeb je z 99 % využíván pro zachycení dopravy daného náradí k odběrateli a z 1 % slouží k zachycení dopravy za účelem přebroušení již prodaného zboží. Analytická evidence se u tohoto účtu dělí na:

- 602.100 – doprava v rámci České republiky,
- 602.200 – doprava v Evropské unii,
- 602.300 – doprava mimo Evropskou unii.

Účet 604 – Tržby za zboží je rozdělen podle typu zboží, které účetní jednotka poskytuje:

- 604.100 je zboží, které účetní jednotka nabízí svým zaměstnancům v kantýně,
- 604.200 je zboží, které účetní jednotka nabízí v podnikové prodejně (tento typ zboží je následně přeprodáván v podnikové prodejně s rabatem nebo s přírážkou.

U tohoto typu zboží je následně sledována jeho rentabilita).

Účtová skupina 64 – Jiné provozní výnosy

V této účetní je účtováno na dvou účtech:

- 644 – Smluvní pokuty a penále,
- 648 – Ostatní provozní výnosy.

Účet 648 je slouží pro zaúčtování výnosů z prodeje šrotu, úhrad škod od pojišťovny a poštovné. Na analytickém účtu 648.200 jsou zachycovány přijaté dotace na marketing.

Účtová skupina 66 – Finanční výnosy

Stejně jako v nákladové skupině, je zde účtováno na účtech 662 – Úroky, 663 – Kurzové zisky a 668 – Ostatní a mimořádné finanční výnosy. V roce 2017 účetní jednotka začala operovat s forwardy, a proto využívá účet 667 – Výnosy z derivátových operací.

5.2 Analýza vývoje nákladů a výnosů v letech 2015-2017

Tato kapitola bude zaměřena na analýzu výnosů a nákladů. V tabulkách bude zachycen vývoj jednotlivých položek nákladů a výnosů z provozní a finanční činnosti. Údaje použité v tabulkách, byly získány z výkazu zisku a ztráty.

5.2.1 Provozní náklady

Při analýze provozních nákladů jsou zachyceny náklady, které se vztahují k výrobní činnosti společnosti. Pro zhodnocení struktury nákladů bude použita vertikální analýza nákladů.

Následující tabulka zachycuje vývoj provozních nákladů ve zvolených letech jak v absolutních hodnotách, tak i výsledky získané pomocí vertikální analýzy. Mezi zvolenými lety je i rok 2016, kdy došlo ke změně struktury výkazu zisku a ztráty. Od tohoto roku jsou odpisy vykazovány jako úprava hodnot, tabulka je tedy strukturována podle verze od roku 2016.

Tabulka 8: Vývoj provozních nákladů

Provozní náklady	2015		2016		2017	
	v tisících Kč a v %					
Náklady za prodané zboží	1 052	1,22	683	0,7	522	0,51
Spotřeba materiálu a energie	36 788	45,59	40 339	41,15	42 345	41,29
Služby	5 799	6,71	7 598	7,75	6 977	6,80
Osobní náklady	38 708	44,82	44 697	45,59	46 337	45,18
Daně a poplatky	136	0,16	137	0,14	137	0,13
Úprava hodnot DM a NM	3 249	3,76	3 030	3,09	4 082	3,98
Změna stavu rezerv a OP	26	0,03	-2	0	0	0
Ostatní provozní náklady	613	0,71	1 558	1,59	2 164	2,11
Celkem	86 371	100	98 040	100	102 564	100

Zdroj: vlastní zpracování

Z vertikální analýzy bylo zjištěno, že největší podíl na celkových provozních nákladech mají spotřeba materiálu a energie a osobní náklady (společně tvoří cca 90 % veškerých provozních nákladů). Ve všech sledovaných letech měly nejvyšší hodnotu osobní náklady. V roce 2015 jejich hodnota tvořila 44,82 % celkových provozních nákladů, v dalších letech byl zaznamenán nárůst o jedno procento a v roce 2017 došlo k mírnému poklesu. Dalším významným provozním nákladem je spotřeba materiálu a energie, která v roce 2015 tvořila 45,59 % provozních nákladů, v roce 2016 klesly tyto náklady na 41,15 % a v následujícím roce, společnost zaznamenala mírný nárůst.

Zbylé provozní náklady v daných letech nepřekročily 10 % z celkových provozních nákladů. Náklady za prodané zboží v daných letech postupně klesaly (z 1 % na 0,5 %) a naopak ostatní provozní náklady stoupaly (z 0,7 % na 2 %). Změny stavu rezerv a opravných položek došlo mezi lety 2015 a 2016 zaznamenaly výrazný pokles. Hodnota tohoto nákladu se dostala do záporné hodnoty, která byla v roce 2017 odstraněna.

V následující části, budou rozebrány jednotlivé položky provozních nákladů ve sledovaném období.

Náklady za prodané zboží

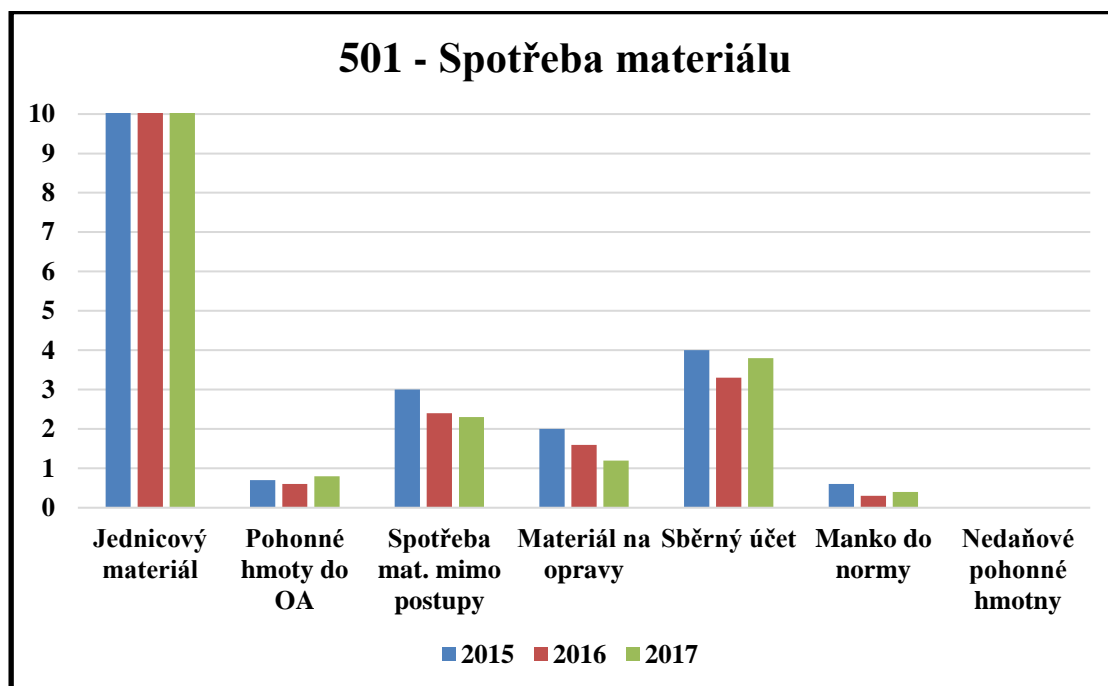
Náklady za prodané zboží ve společnosti vznikají na dvou místech. Prvním místem je podniková prodejna (která se nachází v areálu společnosti) a druhým místem je podniková kantýna. V prodejně dochází k prodeji vlastního zboží ale i k prodeji zboží vyrobeného mimo NAREX BYSTŘICE. V prodejně je možnost zažádat si o dárkové nebo speciální balení, které jsou zde také zahrnuty. Společnost ve sledovaném období zaznamenala pokles zájmu o zboží cizích výrobců, a proto toto zboží začala nakupovat v menším množství. Náklady vzniklé na prodejně tvoří 95 % nákladů za prodané zboží.

Spotřeba materiálu a energie

Spotřeba materiálu a energie se mění s objemem výroby. Ve sledovaném období náklady na spotřebu materiálu, díky rozšiřování výroby postupně rostly. Naopak spotřeba energie mírně klesala díky přijetí dotace na projekt „Realizace úsporných opatření ve firmě Narex Bystřice s.r.o.“. Tento projekt byl zaměřen na snížení spotřeby energie formou zateplení budov.

Graf číslo 1 zachycuje dílčí části účtu 501 – Spotřeba materiálu. Nejvyšší podíl má spotřeba jednicového materiálu, který každoročně tvoří 90 % celkové spotřeby materiálu. Z tohoto důvodu je graf vytvořen tak, aby bylo možné porovnat minoritní části tohoto účtu. Největší podíl má sběrný účet, který ve sledovaném období měl střídavý vývoj. Materiál připadající na opravy (které si účetní jednotka provádí sama) a spotřeba mimo postupy ve sledovaném období klesaly. Spotřeba mimo postupy klesla o 0,7 % a materiál k opravě klesl o 0,8 %. Tohoto snížení bylo docíleno lepším výběrem dodavatelů materiálu a dodávkou kvalitnějšího materiálu a výměnou starých strojů za nové. Ostatní dílčí části ve sledovaném období měly střídavý vývoj.

Graf 1: Dílčí části účtu 501 - Spotřeba materiálu (v %)

Zdroj: vlastní zpracování

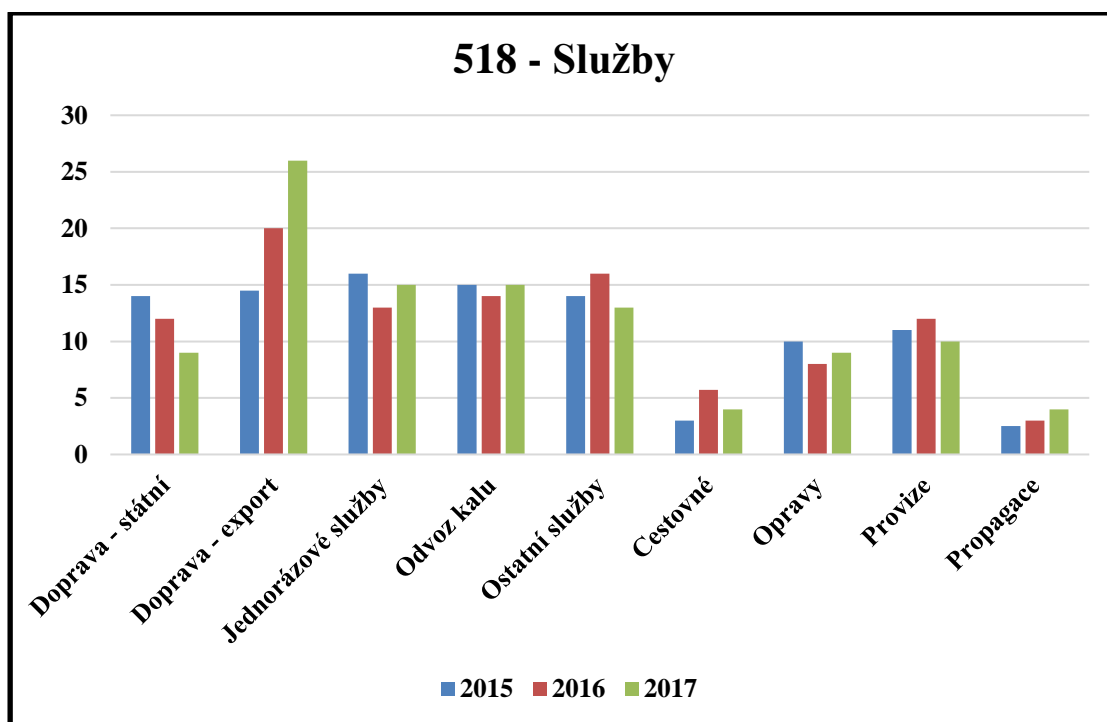
Služby

Účetní jednotka se každý rok účastní různých veletrhů a propagačních akcí, kde hledá nové odběratele. Těchto veletrhů se účastní jak v rámci České republiky, tak i v zahraničí. Účast na zahraničních trzích je financována z Evropského fondu pro regionální rozvoj (z Operačního programu: Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost). V roce 2015 účetní jednotka navštívila tři veletrhy a výstavy v zahraničí (v Bratislavě, Hannoveru a Moskvě) a jeden v tuzemsku (Lysá nad Labem), následující rok se účetní jednotka poprvé účastnila veletrhu v Americké Atlantě. V roce 2017 se propagace výrobků více zaměřila na tuzemské trhy, v tomto roce účetní jednotka poprvé navštívila HOBBY České Budějovice. Ve sledovaném období byla pro propagaci nástrojů také vytvořena řada propagačních tiskovin.

Dalším významnou službou je přeprava. Společnost neposkytuje vlastní dopravu, proto jsou využívány služby přepravních společností. Pokud se jedná o přepravu do zahraničí je využívána lodní nebo letecká přeprava a pro přepravu k odběrateli při nákupu z e-shopu je využíváno služeb zásilkové společnosti GLS. Společnost dále využívá služeb poradenství, pojištění (při přepravě do ciziny) a různé opravy, které je nutné provést na strojních zařízeních.

Graf číslo 2 zachycuje vývoj dílčích částí účtu 518. Největším podílem mají náklady na dopravu – export. Tyto náklady během sledovaného období rostly o 11 %. Naopak náklady na dopravu – státní postupně klesaly o 5 %. Další značný podíl mají jednorázové služby, odvoz kalu a ostatní služby – tyto služby se ve sledovaném období pohybovaly okolo 15 %.

Graf 2: Dílčí části účtu 518 - Služby (v %)

Zdroj: vlastní zpracování

Osobní náklady

V roce 2015 účetní jednotka zaměstnávala 105 zaměstnanců z toho 6 zaměstnanců byli řídicí pracovníci. V tomto roce došlo k nárůstu zaměstnanců o 11,7 % a nárůstu mzdových nákladů o 117,9 %, došlo i k nárůstu mzdových nákladů na řídicí pracovníky, které se zvýšily o milion korun. V prvním pololetí roku 2015 probíhal v NAREX BYSTRICE projekt EDUCA IV. Tento projekt měl za účel podporu profesních kvalifikací zaměstnanců společnosti. V rámci tohoto projektu došlo k přeškolení více jak třetiny zaměstnanců. V roce 2016 opět došlo k nárůstu zaměstnanců (o 7,6 %) a mzdových nákladů (o 116,1 %), v tomto roce byl do provozu uveden nový pneumaticko-hydraulický protiběžný buchar, který byl příčinou nábory některých zaměstnanců. Rok 2017 opět zaznamenal nárůst zaměstnanců, který byl nejnižší ze sledované období. Došlo k nárůstu počtu zaměstnanců o 3,5 % a nárůstu mzdových

nákladů o 103,3 %. Stejně jako v předešlém roce, byl do výroby zařazen nový stroj (soustruh na dřevo), což vedlo k nábory nových zaměstnanců. Společnost má i pro další roky v plánu rozšiřovat svůj kolektiv zaměstnanců. I když společnost stále nabírá nové zaměstnance průměrná mzda v podniku roste. V roce 2015 byla průměrná mzda v podniku pohybovala okolo 21,7 tisíc, následující rok stoupla na 23 tisíc a v roce 2017 se pohybovala 23,8 tisíc.

Tabulka číslo 9 zachycuje meziroční nárůst mzdových nákladů společnosti oproti meziročnímu nárůstu mzdových nákladů ve středočeském kraji a v České republice. V letech 2015 a 2016 byl meziroční nárůst ve společnosti vyšší než ve středočeském kraji a v České republice. Důvody pro tak vysoký nárůst jsou ty skutečnosti, že se firmě dlouhodobě nedaří stoprocentně pokrývat poptávku, a tak dochází k nábory nových zaměstnanců, zřizování mimořádných směn, nábory zaměstnanců na dohody a pro udržení stávajících zaměstnanců došlo k zvýšení průměrných mezd. V roce 2017 byl meziroční nárůst společnosti nižší než nárůst ve středočeském kraji a v České republice. Společnost v tomto roce najala méně nových zaměstnanců než v předchozích letech a mzda se nezvýšila o tak velkou částku jako v předchozích letech.

Tabulka 9: Vývoj mzdových nákladů (v %)

Text	2015	2016	2017
Středočeský kraj	104,4	103,7	108,5
Česká republika	103,5	103,5	107,4
NAREX BYSTRICE, s.r.o.	117,9	116,1	103,3

Zdroj: převzato a upraveno www.czso.cz

Daně a poplatky

Do tohoto provozního nákladu je zahrnuta daň silniční a dálniční, daň z nemovitostí a poplatky za osobní auta a kolky. Společnost při výrobě vytváří kal, za který následně platí daň spotřební. Tato daň je podniku po skončení účetní období vrácena. Ke změně došlo pouze mezi roky 2015 a 2016 kdy došlo k mírnému nárůstu o 1000 Kč.

Úprava hodnot dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku

V roce 2016 společnost uvedla do provozu nový buchar KHZ4 za 8,89 milionů Kč, který navýšil hodnotu dlouhodobého majetku, v tomto roce také došlo k prodeji nepotřebného osobního automobilu. Následující rok byl vývoj podobný, do provozu byl uveden nový soustruh na dřevo a došlo k prodeji již nepotřebného stroje. Ve sledovaném

období dále účetní jednotka provedla technické zhodnocení a opravy u některých svých dlouhodobých aktiv.

Změna stavu rezerv a opravných položek

Účetní jednotka vede pouze opravnou položku k pohledávkám po lhůtě splatnosti. Tyto opravné položky jsou každý rok rušeny a následně vytvořeny nové.

V roce 2015 účetní jednotka vytvořila opravnou položku v hodnotě 26 tisíc. Následující rok byla tato položka zrušena a byla vytvořena nová v hodnotě 24 tisíc což zapříčinilo náhlý pokles. V následujícím roce byla opravná položka zrušena a nebyla vytvářena nová.

Ostatní provozní náklady

Náradí je velmi oblíbené v cizině, a proto je každý rok stále větší množství exportováno. Společnost svoje produkty při přepravě pojišťuje proti poškození. V roce 2017 byl nárůst zapříčiněn vznikem nedobytných pohledávek v hodnotě 118 tisíc.

5.2.2 Finanční náklady

Z tabulky číslo 10 je zřejmé, že finančních nákladů v účetní jednotce nevzniká takové množství jako v případě provozních nákladů. V podniku vznikají pouze nákladové úroky a ostatní finanční náklady.

Tabulka 10: Vývoj finančních nákladů

Finanční náklad	2015		2016		2017	
	v tisících Kč a v %					
Nákladové úroky	9	1,32	116	20,24	162	13,66
Ostatní finanční náklady	675	98,68	457	79,76	1 024	86,34
Celkem	684	100	573	100	1 186	100

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší podíl na celkových finančních nákladech mají ostatní finanční náklady (každý rok tvoří více jak 75 %). Nejvyšší hodnotu mají kurzové ztráty (které tvoří 90 %). Kvůli vysokým kurzovním ztrátám, společnost ve sledovaném období dosahovala záporného finančního výsledku hospodaření, aby nedocházelo k dalším ztrátám, společnost v roce 2017 začala obchodovat s finančními deriváty, přesněji s forwardy. Díky tomuto rozhodnutí, se kurzové ztráty v podniku již nevyskytovaly v tak vysoké výši jako v předchozích letech. Zbýlých 10 % pak tvoří různé bankovní výlohy (např. platby, které jsou vedeny přes banku nebo poplatky z úvěru).

V roce 2016 účetní jednotka zaznamenala nestandardní pohyb – byly odepsány akcie, které byly před 15 lety zakoupeny u společnosti v Rusku (akcie byly v hodnotě 9 tisíc). Tento odpis byl následně uznán jako nedaňový a v daný rok snižoval základ daně.

Nákladové úroky

U nákladových úroků v průběhu let došlo k jejich značnému nárůstu. Mezi lety 2015 a 2016 došlo k navýšení těchto nákladů o 37 % a mezi lety 2016 a 2017 o 16 %. Ve sledovaném období si účetní jednotka zřídila dva úvěry u své banky.

První úvěr si společnost zřídila v roce 2015 v hodnotě 6,8 milionu (kde byl první termín splatnosti sjednán na květen následujícího roku). Tento úvěr je úročen pohyblivou úrokovou sazbou s přechodnou fixací, která se skládá z referenční úrokové sazby mezibankovního peněžního trhu PRIBOR. Splátky jsou placeny měsíčně společně s přírůžkou. Úroková sazba byla stanovena ve výši 1,25 % p.a. V roce 2015 se průměrné roční sazby PRIBOR pohybovaly okolo 0,48 %.

Druhý úvěr společnost zřídila v roce 2017 v hodnotě 5,896 milionu Kč. Úvěr je úročen pohyblivou úrokovou sazbou s přechodnou fixací, která se skládá z referenční úrokové sazby mezibankovního peněžního trhu EURIBOR. Splátky jsou placeny měsíčně společně s přírůžkou. Úroková sazba je stanovena ve výši 1,25 % p.a. V roce 2017 se průměrné roční sazby EURIBOR pohybovaly okolo -0,145 %. První splátka tohoto úvěru byla sjednána na únor roku 2019, tento úvěr se tedy do nákladů společnosti promítne až v dalších letech.

Z vertikální analýzy, která byla provedena v tabulce číslo 10 je jasné, že každý z finančních nákladů prošel značným vývojem. V roce 2016 došlo k poklesu ostatních finančních nákladů o 19 % a i přes tento pokles ostatní finanční náklady tvořily více jak 75 % celkových finančních nákladů. Na konci období došlo k finančnímu nárůstu obou nákladů.

5.2.3 Provozní výnosy

V tabulce číslo 11 jsou zachyceny hodnoty provozních výnosů ve sledovaném období. Z tabulky je jasné, že společnost každým rokem dosahuje stále vyšších provozních výnosů. Ve sledovaném období došlo k nárůstu provozních výnosů téměř o 16 milionů Kč. Nejvyšší podíl mají tržby za vlastní výrobky a služby.

Tabulka 11: Vývoj provozních výnosů

Provozní výnos	2015		2016		2017	
	v tisících Kč a v %					
Tržby z prodeje zboží	1 196	1,28	803	0,79	622	0,57
Tržby za vlastní výrobky a služby	89 347	95,93	97 725	96,72	104 338	95,64
• <i>Export</i>	41 768	-	54 932	-	62 362	-
• <i>Tuzemsko</i>	38 702	-	33 618	-	33 308	-
Tržby z prodeje DM	43	0,05	169	0,17	0	0
Tržby z prodeje materiálu	493	0,53	561	0,56	1 443	1,32
Ostatní provozní výnosy	2 060	2,21	1 783	1,76	2 687	2,46
Celkem	93 139	100	101 041	100	109 090	100

Zdroj: vlastní zpracování

Tržby z prodeje zboží

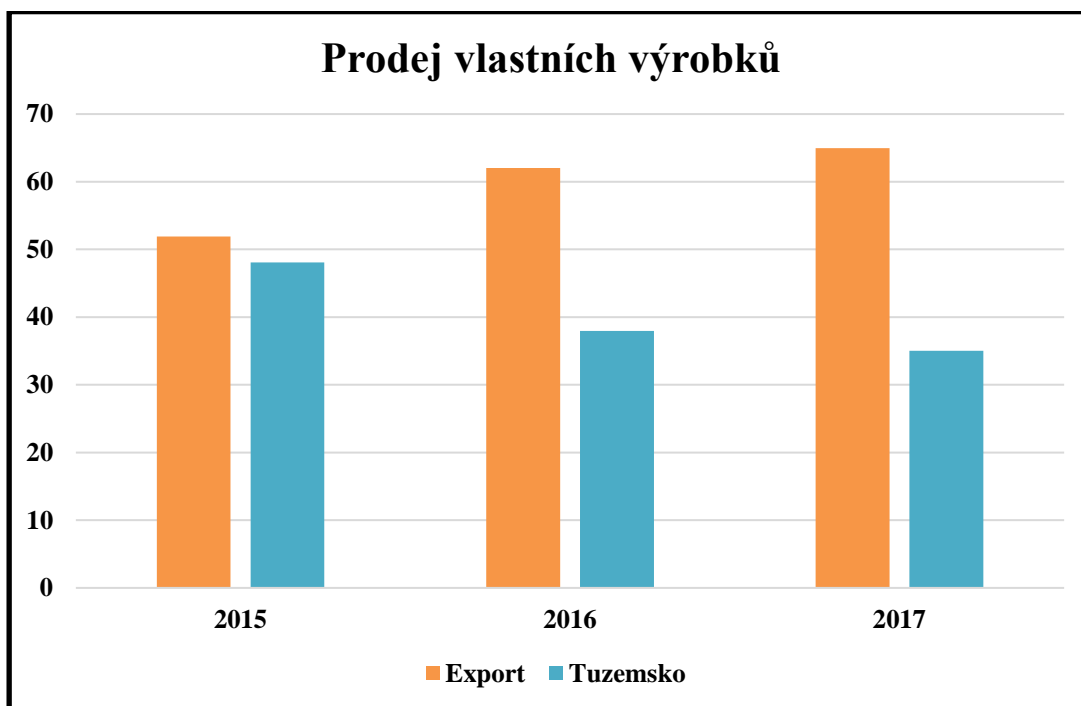
Tržby z prodeje zboží tvoří malou část celkových provozních výnosů. Společnost poskytuje ve své podnikové prodejně možnost koupě náradí od zahraničních firem (SKG a FISCH) a od některých českých výrobců. Ve sledovaném období společnost zaznamenávala odliv zájemců o tento druh zboží, a proto se rozhodla nakupovat zboží jiných firem v menším množství.

Tržby za vlastní výrobky a služby

Tržby za vlastní zboží tvoří 95 % celkových provozních výnosů. V roce 2015 došlo ke zvýšení tržeb účetní jednotky o 19,3 %. K tomuto nárůstu došlo díky zvýšení tržeb na nejnáročnějších trzích (tzn. v Evropě a v Severní Americe) i na trhu tuzemském. V roce 2016 byl zaznamenán celkový růst tržeb o 8,1 %, ale i přes tento nárůst došlo však k poklesu tržeb na tuzemském trhu o 15,1 %. Následující rok byl pro účetní jednotku nejúspěšnější, meziroční nárůst v tomto roce činil 6,5 %. Tento nárůst byl docílen díky zvýšení tržeb na světovém trhu, tyto tržby vzrostly o 13,5 % naopak tržby z tuzemského trhu opět zaznamenaly mírný pokles.

Z výročních zpráv je možné vyčíst, že se společnost zaměřuje na prodej svých produktů jak na trhu tuzemském, tak i na trhu světovém. Graf číslo 3 zaznamenává vývoj tržeb společnosti v tuzemsku a ve světě.

Graf 3: Prodej vlastních výrobků (v %)

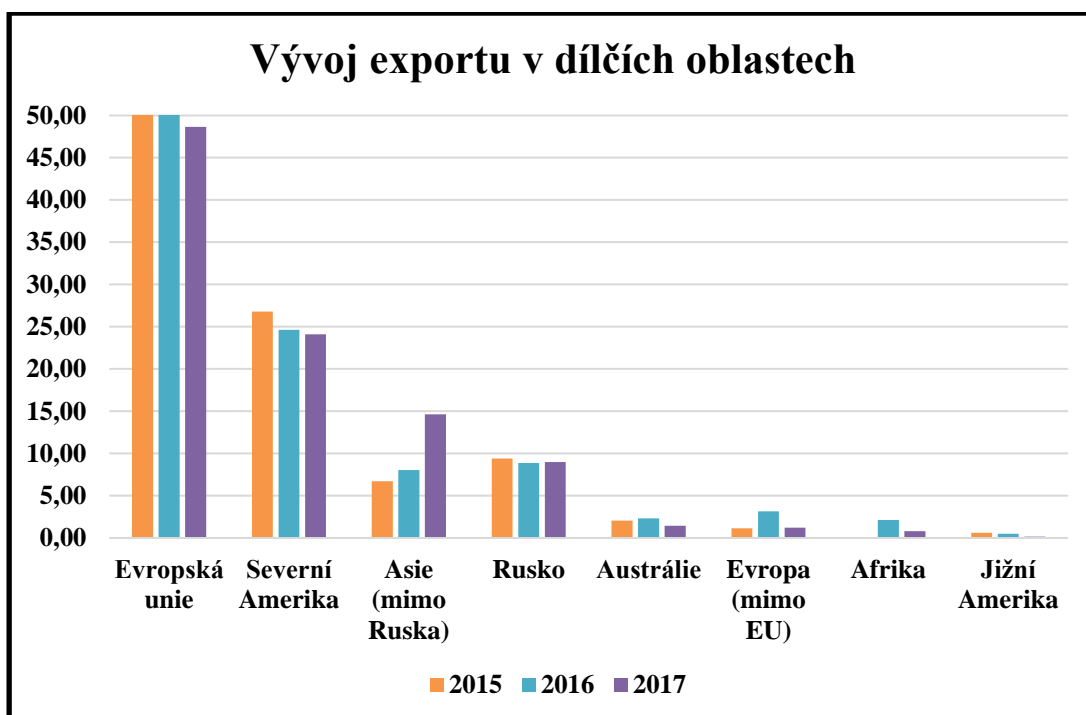
Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu číslo 3 je zřejmé, že ve sledovaném období tržby z exportu dominovaly nad tržbami z tuzemska. Na začátku sledovaného období byl rozdíl mezi tržbami 8 %, v následujících letech docházelo k navyšování tržeb z exportu a ke snižování tržeb z tuzemska. V roce 2017 rozdíl mezi těmito tržbami již činil 46 %. Navýšení tržeb plynoucí z exportu společnost dosáhla díky projektu „Prezentace společnosti NAREX BYSTRICE s.r.o. v zahraničí“. Tímto projektem jsou produkty prezentovány na řadě zahraničních výstav a veletrhů a stávají se čím dál oblíbenějšími. Úpadek zájmu o nářadí společnosti na tuzemském trhu je zapříčiněn tím, že se firma v posledních letech spíše orientuje na zahraniční trh než na trh tuzemský. V posledních letech spíše propaguje své produkty na zahraničních trzích (prostřednictvím různých veletrhů a výstav), na tuzemském trhu jsou výrobky propagovány také prostřednictvím různých veletrhů ale již ne v takovém množství jako na zahraničním trhu.

Graf číslo 4 zaznamenává, do jakých oblastí účetní jednotka exportuje své produkty. Nejvyšší podíl na tržbách z exportu mají země v rámci Evropské unie. Tyto tržby každoročně tvoří 50 % celkových tržeb. Nejvyšší nárůst tržeb účetní jednotka zaznamenala v Asii (mimo Ruska) tyto tržby vzrostly o 31 %, v Severní Americe tržby pomalu klesají a v Rusku zůstávají tržby konstantní. Tyto oblasti společně s Evropskou

unií tvoří 95 % celkových tržeb. Ostatní tržby, které plynou z Austrálie, Evropy (mimo EU), Afriky a Jižní Ameriky již tvoří minoritní podíl na tržbách.

Graf 4: Vývoj exportu v dílčích oblastech (v %)

Zdroj: vlastní zpracování

Tržby z prodeje dlouhodobého majetku

Ve sledovaném období došlo k prodeji dlouhodobého majetku pouze v roce 2015 a 2016. V roce 2015 společnost prodala nepotřebný osobní vůz za 43 tisíc Kč a následující rok došlo k prodeji nepotřebného strojního zařízení za 169 tisíc Kč.

Tržby z prodeje materiálu

Tyto tržby vznikají ve chvíli, kdy má společnost nadbytek materiálu nebo již daný materiál není potřeba ve výrobě. Nejčastěji však vznikají v případě, kdy se společnost dohodne s jinou společností, která se nachází v okolí podniku a využívá stejný materiál, pro obě účetní jednotky je pak výhodnější, pokud NAREX BYSTRICE nakoupí větší množství materiálu se slevou a následně nadbytečný materiál prodá druhé společnosti.

Ostatní provozní výnosy zahrnují výnosy z prodeje šrotu nebo náhrad za škody a dotace. V roce 2015 společnost přijala dotaci na podporu profesní kvalifikace svých zaměstnanců v hodnotě 1,615 milionů Kč. V letech 2016 a 2017 byly přijaty dotace z Evropského fondu v hodnotě 395 tisíc pro rok 2016 a 532 tisíc pro rok 2017. Hlavním

cílem těchto dotací bylo posílit tržní pozici společnosti na současných zahraničních trzích a současně také zvýšit export o trhy nové. Tyto dotace měly na společnost příznivý vliv a tržby ze zahraničních trhů stále stoupají.

Vertikální analýza provozních výnosů byla provedena v tabulce číslo 11. Z tabulky je jasné, že většina provozních výnosů pochází z tržeb za vlastní výrobky a služby. Tyto tržby tvoří 96 % celkových provozních výnosů. Další provozní výnosy nepřesáhnou 5 % z celkových finančních výnosů.

5.2.4 Finanční výnosy

Finanční výnosy ve společnosti nevznikají v takovém množství jako provozní výnosy. Do finančních výnosů plynou příjmy z úroků od banky a z kurzovních rozdílů.

Tabulka 12: Vývoj finančních výnosů

Finanční výnos	2015		2016		2017	
	v tisících Kč a v %					
Výnosové úroky	4	1,21	1	0,71	6	0,41
Ostatní finanční výnosy	326	98,79	139	99,29	1 453	99,59
Celkem	330	100	140	100	1 459	100

Zdroj: vlastní zpracování

Ostatní finanční výnosy se v letech 2015 a 2016 skládaly pouze z kurzovních rozdílů. V roce 2017 společnost rozhodla začít obchodovat s finančními deriváty, přesněji s forwardy. K tomuto rozhodnutí společnost vedla ta skutečnost, že v předchozích letech byl finanční výsledek hospodaření ztrátový díky vysokým kurzovním ztrátám. Tím že společnost začala s forwardy obchodovat finanční výsledek hospodaření začal vykazovat zisk. V roce 2017 se ostatní finanční výnosy z 60 % skládal z výnosů z derivátových operací a ze 40 % z kurzových rozdílů.

Výnosové úroky ve společnosti nejvíce vznikají prostřednictvím úroků od banky. V roce 2015 firma poskytla společníkům použití osobních aut k služebním i k soukromým účelům.

Z vertikální analýzy, která byla provedena v tabulce číslo 12 je jasné, že většinu finančních výnosů tvoří ostatní finanční výnosy. Výnosové úroky ve sledovaném období tvoří maximálně 1 % z celkových finančních výnosů.

5.3 Analýza výsledku hospodaření

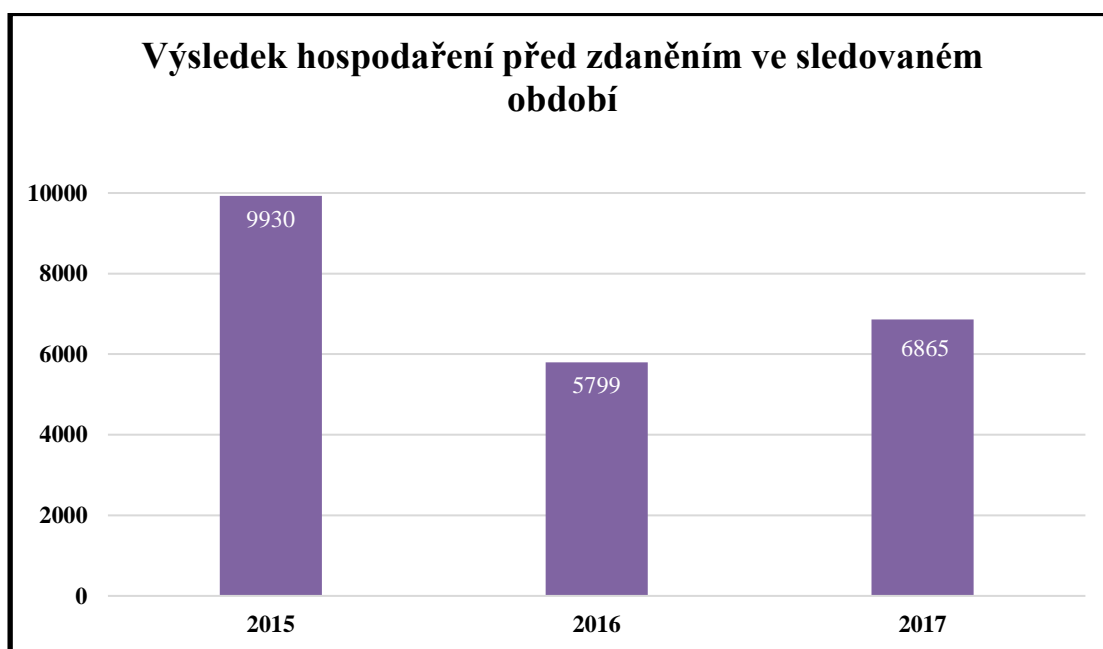
Tato část práce je zaměřena na vývoj výsledku hospodaření ve sledovaném období. Toto období pokrývají roky 2015, 2016 a 2017. Nejdříve bude popsán vývoj hrubého výsledku hospodaření a jeho následná transformace na základ daně, dále budou porovnány zálohy na daň se skutečnou výší daně. V poslední řadě bude popsáno, jak bylo naloženo s čistým výsledkem hospodaření za dané období.

5.3.1 Výsledek hospodaření před zdaněním

Pro společnost bylo sledované období úspěšné, v každém roce bylo dosaženo kladného výsledku hospodaření, i když v jiné výši. Mezi lety 2015 a 2016 došlo k prudkému poklesu o 4 miliony Kč a následující rok byl zaznamenán mírný nárůst.

Graf číslo 5 zaznamenává, jakou výši výsledku hospodaření před zdaněním společnost ve sledovaném období dosáhla.

Graf 5: Výsledek hospodaření před zdaněním ve sledovaném období (v tisících Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

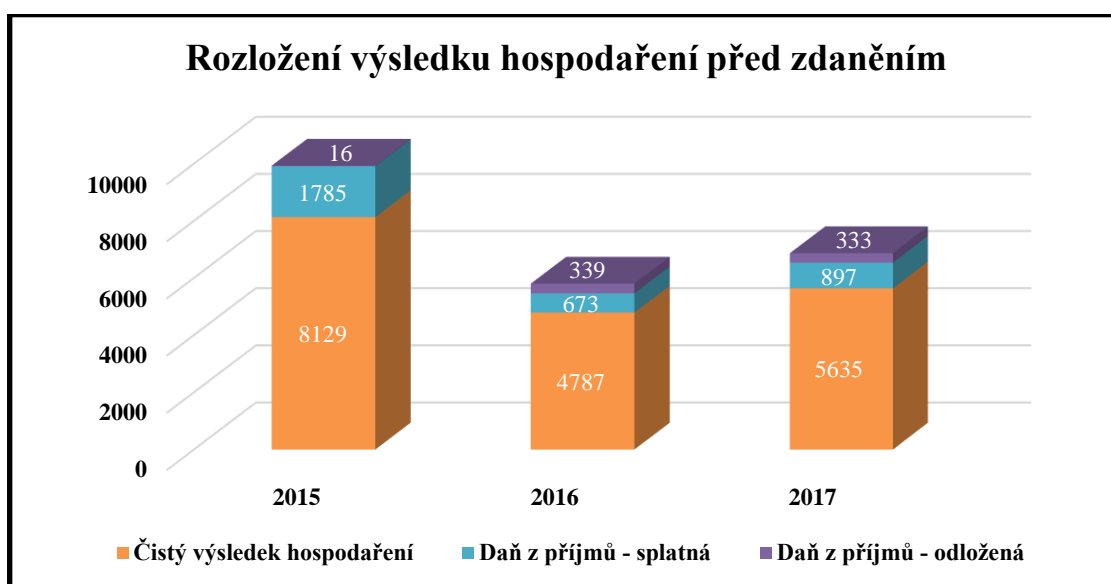
V roce **2015** společnost dosáhla hrubého zisku přes 9,9 milionu Kč. Celkové náklady za tento rok činily 83,6 milionu Kč a výnosy se pohybovaly okolo 93,5 milionu Kč. V tomto roce se společnost povedlo zvýšit své tržby na nejnáročnějších zahraničních trzích a na tuzemském trhu pak dosáhla výrazného hospodářského oživení. V tomto roce byly na trh uvedeny čtyři nové výrobky – sada šroubováků, rýsovací nůž, ocilka na cidliny a teslice.

V roce **2016** společnost dosáhla hrubého zisku okolo 5,8 milionu Kč. Celkové náklady v tomto roce se pohybovaly okolo 94,7 milionu Kč a výnosy dosáhly hodnoty 100,5 milionu Kč. Oproti minulému roku účetní jednotka zaznamenala značný propad – hrubý výsledek hospodaření poklesl o 42 %. Tento propad byl zapříčinený potřebou udržení a rozšíření strojních zařízení a pracovního kolektivu (tato událost vedla k nárůstu mzdových a osobních nákladů). Stejně jako předchozí rok byly na trh uvedeny nové výrobky – sada rybinových dlát, sada rašplí, vytahovač spon, profi řezbářské dláto a řezbářský poříz.

Rok **2017** byl pro společnost úspěšnější než rok předchozí. Hodnota hrubého zisku dosáhla hodnoty 6,8 milionu Kč což bylo o 1 milion Kč více než předchozí rok. Celkové náklady se v tomto roce pohybovaly okolo 102,2 milionu Kč a výnosy činily 109,1 milion Kč. V tomto roce společnost poprvé od svého založení přesáhla hranici 100 milionu Kč v tržbách. Zásluha za tento růst patří oblíbenosti náradí v zahraničí. Ve sledovaném období společnost dosahovala záporné hodnoty ve finančním výsledku hospodaření kvůli vysokým kurzovním ztrátám, aby se proti těmto ztrátám ochránila, začala v roce 2017 obchodovat s finančními deriváty – forwardy. Toto rozhodnutí mělo kladný vliv na výsledek hospodaření, poprvé (za sledované období) byl dosažen kladný výsledek hospodaření z finanční činnosti. V tomto roce byly opět představeny nové výrobky – rašple kabinetní, řezbářské nože na lžičky, řezbářská souprava na lžičky, struh radiusový s výměnnou břitovou destičkou, poříz, modelářské a rotační rašple.

Graf číslo 6 zaznamenává, jak se výsledek hospodaření před zdaněním rozkládá – jaká jeho část je odváděna formou daní (splatné i odložené) a jaká část zůstává v podniku prostřednictvím čistého výsledku hospodaření.

Graf 6: Rozložení výsledku hospodaření před zdaněním (v tisících Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

5.3.2 Transformace na základ daně

Před tím, než společnost rozhodne, jak bude nakládat se svým výsledkem hospodaření, je povinna vyčíslit výši daně, kterou je následně povinna odvést. Poté co je daň odvedena, společnost rozhodne jak a v jaké výši bude výsledek hospodaření rozdělen. Tato kapitola je zaměřena na výpočet základu daně a na položky, které jsou daňově neuznatelné.

Pro zjištění čistého výsledku hospodaření je společnost povinna vyčíslit daň z příjmů, aby mohla být daň vypočítána, je nutno upravit základ daně o ty náklady a výnosy, které nelze zahrnout do základu daně. Společnost NAREX BYSTRICE, s. r. o. do základu daně nezahrnuje tyto položky:

- 513 – Náklady na reprezentaci,
- 528 – Ostatní sociální náklady,
- 543 – Poskytnuté dary do limitu,
- 568 – Nedaňové bankovní poplatky,
- Nedaňové pohonné hmoty,
- Nedaňové penále.

Ve sledovaném období byla výše daňových odpisů vyšší než výše účetních odpisů, což ovlivnilo výši základu daně.

Po úpravě hrubého výsledku hospodaření o dané položky, byla vypočítána výše daně za sledované období. Společnost nesnižuje výši daně o slevy na dani.

V roce **2015** společnost odvedla zálohy ve výši 954 tisíc Kč. Za tento rok byla odvedena daň splatná ve výši 1,785 milionu Kč a daň odložená ve výši 16 tisíc Kč. Společnost byla povinna doplatit daň ve výši 846 tisíc Kč. Rozdíl mezi účetní zůstatkovou cenou a daňovou zůstatkovou cenou majetku v tomto roce byla v hodnotě 6,160 milionu Kč s daňovou sazbou 19 %. Celková výše odložené daně byla ve výši 1,170 milionu Kč.

V roce **2016** odvedla společnost na zálohách 1,453 milionu Kč. Tento rok byla odvedena daň splatná ve výši 673 tisíc Kč a daň odložená ve výši 339 tisíc Kč. Společnosti byl vrácen přeplatek ve výši 441 tisíc Kč. Rozdíl mezi účetní zůstatkovou cenou a daňovou zůstatkovou cenou majetku v tomto roce byla v hodnotě 7,942 milionu Kč s daňovou sazbou 19 %. Celková výše odložené daně byla ve výši 1,509 milionu Kč.

V roce **2017** společnost odvedla na zálohách k dani z příjmů 1,229 milionu. V tomto roce bylo odvedeno na dani splatné 897 tisíc Kč a na dani odložené 333 tisíc Kč. V tomto roce účetní jednotka musela doplatit daň ve výši 600 Kč. Rozdíl mezi účetní zůstatkovou cenou a daňovou zůstatkovou cenou majetku v tomto roce byla v hodnotě 9,695 milionu Kč s daňovou sazbou 19 %. Celková výše odložené daně byla ve výši 1,842 milionu Kč.

5.3.3 Čistý výsledek hospodaření

Tato kapitola je zaměřena na způsob, jak společnost nakládá se svým čistým výsledkem hospodaření. Poté, co byla zjištěna výše daně a následně odvedena, rozhoduje se, jak se disponibilní zisk rozdělí. O rozdělení výsledku hospodaření rozhoduje valná hromada.

Společnost při rozhodování o rozdělení výsledku hospodaření využívá pouze účet 428 – *Nerozdělený zisk z minulých let*. Ve sledovaném období došlo však k výplatě odměny společníkům.

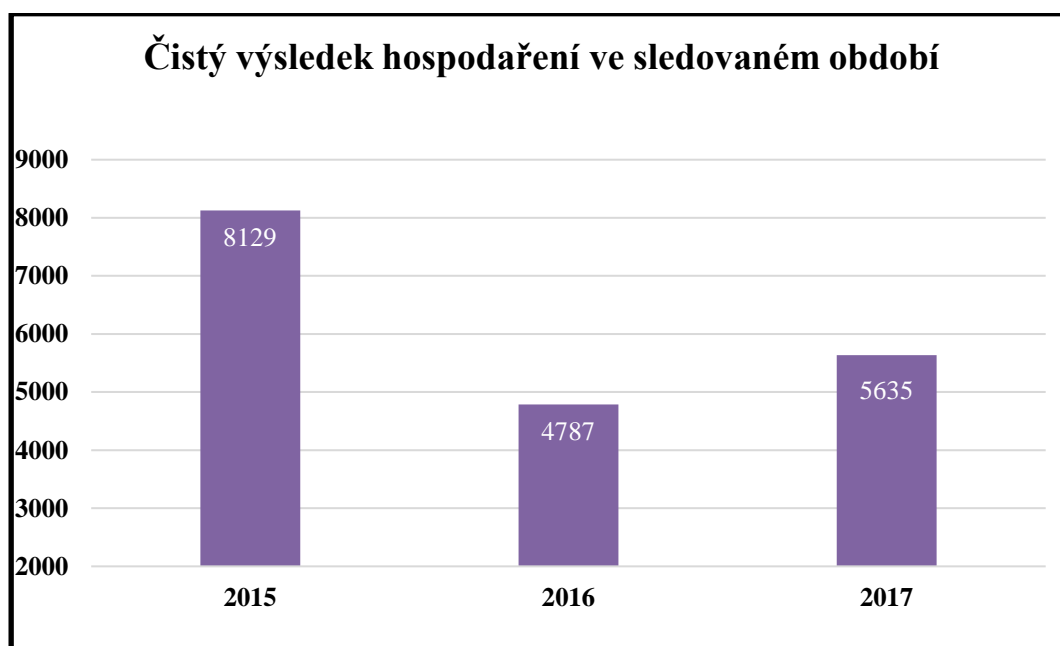
V roce 2015 společnost dosáhla hrubého zisku ve výši 9,930 milionu Kč a byla odvedena daň ve výši 1,801 milionu Kč. Společnost, tedy v tomto roce rozhodovala o čistém zisku v hodnotě 8,129 milionu Kč. V tomto roce došlo k výplatě odměny společníkům v hodnotě 3,658 milionu Kč a zbylá část čistého zisku v hodnotě 4,471 milionu Kč byla převedena na účet nerozdělený zisk.

V roce 2016 byl zaznamenán značný propad oproti roku minulému. Hrubý zisk byl dosažen ve výši 5,799 milionu Kč a daň byla odvedena ve výši 1,012 milionu Kč. Společnost tedy rozhodovala o rozdělení čistého zisku ve výši 4,787 milionu Kč. Kvůli značnému propadu byl veškerý čistý zisk převeden na účet nerozděleného zisku.

V roce 2017 společnost dosáhla mírného zlepšení oproti minulému roku. Hrubý zisk činil 6,865 milionu Kč a byla odvedena daň v hodnotě 1,230 Kč. Čistý zisk v hodnotě 5,635 milionu Kč byl rozdělen stejným způsobem jako rok předchozí, celý čistý zisk byl převeden na účet nerozdělený zisk.

Graf číslo 7 porovnává výši čistého zisku ve sledovaném období. Za dané sledované období bylo dosaženo nejvyššího výsledku hospodaření v roce 2015. Následující rok byl zaznamenán propad o 41 % (pokles byl zapříčiněn zvýšením osobních nákladů a investicemi do nových strojních zařízení). Rok 2017 byl pro účetní jednotku příznivější, čistý zisk zaznamenal zvýšení o 15 %.

Graf 7: Čistý výsledek hospodaření ve sledovaném období (v tisících Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

5.3.4 Finanční ukazatele

Pro dokončení analýzy výnosů a nákladů společnosti byly vybrány některé ukazatele z finanční analýzy. Ukazatele za jednotlivé období jsou zaneseny do tabulky číslo 13 a následně okomentovány.

Tabulka 13: Finanční ukazatele

Ukazatel	Rok		
	2015	2016	2017
Rentabilita tržeb – ROS	8,70 %	4,77 %	5,16 %
Nákladovost	89,38 %	94,23 %	93,71 %
Obrat aktiv	1,17	1,19	1,20
Doba obratu pohledávek	35,43 dnů	29,07 dnů	37,16 dnů
Doba obratu závazků	18,01 dnů	7,99 dnů	15,62 dnů
Mzdová produktivita	3,29 Kč	3,04	3,20 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Rentabilita tržeb – ROS vyjadřuje, kolik korun čistého zisku připadá na jednu korunu tržeb. V roce 2015 byla rentabilita nejvyšší. V tomto roce připadlo 0,087 korun zisku na korunu tržeb. V dalším roce byl zaznamenán pokles tohoto ukazatele na 0,048 korun. Další rok byl pro účetní jednotku lepší. Hodnota tohoto ukazatele vzrostla na 0,052 korun.

Nákladovost se v účetní jednotce pohybuje okolo 90 %, toto svědčí o tom, že účetní jednotka ve sledovaném období dosahovala zisku. Nejvyšší nákladovost nastala v roce 2016, na jednu korunu výnosů připadlo 0,94 korun nákladů. Toto zvýšení bylo zapříčiněno navýšením pracovní síly a nákupem nových strojů. V následujícím roce nákladovost mírně klesla na 0,94 Kč výnosů na korunu nákladu. Nejnižší nákladovost byla naměřena v roce 2015, kdy ukazatel dosáhl hodnoty 0,89 korun výnosu na korunu nákladu.

Obrat aktiv vyjadřuje, jak efektivně společnost nakládá se svými aktivy. Hodnota tohoto ukazatele by měla být vyšší než 1. Z tabulky číslo 13 je jasné, že společnost se svými aktivy hospodáří dobře. Nejeefektivněji byla aktiva využívána v roce 2017, kdy hodnota ukazatele dosáhla hodnoty 1,2.

Doba obratu pohledávek uvádí průměrnou dobu splatnosti pohledávek. Tento ukazatel má ve sledovaném období nízkou hodnotu. Nejvyšší hodnota byla naměřena v roce 2017 kdy byly pohledávky spláceny po 37,2 dnech. V roce 2016 byla hodnota ukazatele naopak nejnižší, pohledávky byly v spláceny po 29,1 dnech.

Doba obratu závazků vyjadřuje průměrnou dobu, kdy společnost odkládá platbu svých závazků. Nejvíce své platby odkládala v roce 2015, kdy průměrná doba splacení byla po 18 dnech. Následující rok průměrná doba splacení poklesla na svou nejnižší hodnotu ve sledovaném období – účetní jednotka průměrně splácela své závazky po 8 dnech.

Mzdová produktivita vyjadřuje, jak vysoký podíl tržeb připadá na jednu korunu mzdových nákladů. Mzdová produktivita se v průběhu sledovaného období moc nezměnila. V každém roce se hodnota ukazatele pohybovala okolo 3 Kč tržeb na koruně mzdových nákladů. Nejvyšší hodnota tohoto ukazatele byla v roce 2015, kdy ukazatel dosáhl hodnoty 3,3 Kč. V následujícím roce hodnota ukazatele klesla na svou nejnižší hodnotu 3,04 Kč.

6 Zhodnocení výsledků

Společnost NAREX BYSTRICE, s.r.o. která se zabývá výrobou ručního nářadí ve sledovaném období zažila dobré časy. V každém roce dosáhla kladného výsledku hospodaření i když v jiné výši. Nejvyššího výsledku hospodaření společnost dosáhla v roce 2015 kdy byl čistý zisk vyšší než 8 milionu Kč. Následující rok byl zaznamenán značný propad, společnost dosáhla pouze 4,797 milionu Kč čistého zisku. Rok 2017 byl přívětivější než rok předchozí, čistý zisk byl dosažen ve výši 5,635 milionu Kč.

V rámci bakalářské práce byly před samotnou analýzou představeny jednotlivé účty nákladových a výnosových skupin a jejich analytická evidence. Společnost využívá analytickou evidenci pouze pro účty, které využívá nejvíce, ostatní účty jsou podřízeny jen syntetické evidenci.

Ve sledovaném období byla sledována výše **nákladů**, která byla v daných letech porovnávána. Nejvyšším nákladem ve společnosti jsou osobní náklady a náklady na spotřebu materiálu a energii, které ve sledovaném období rostly. Příčinou tohoto nárůstu je ta skutečnost, že se společnosti dlouhodobě nedaří uspokojovat poptávku po svých produktech. Tento problém přetrvává i přes skutečnost, že každoročně dochází k náborem nových zaměstnanců a pořizování nových výkonnějších výrobních zařízení. Společnost ve sledovaném období zaznamenala snížení nákladů za prodané zboží, kvůli sníženému zájmu o nářadí jiných firem. Ve sledovaném období byl zaznamenán odpis nedobytné pohledávky, který v roce 2017 navýšil hodnotu ostatních provozních nákladů. Značný nárůst zaznamenaly i nákladové úroky, společnost si u své banky zřídila dva úvěry.

Výnosy měly stejný vývoj jako náklady – ve sledovaném období docházelo k jejich zvyšování. Nejvyšší podíl na výnosech mají tržby za vlastní výrobky a služby. K nárůstům tržeb však docházelo jen na zahraničních trzích, společnost dlouhodobě ztrácí zájemce o své produkty na tuzemském trhu. K této skutečnosti dochází vlivem snížené propagace na trhu tuzemském, a naopak zvýšené propagaci na trhu světovém na který se společnost v posledních letech více zaměřuje. Menší podíl zaznamenaly i tržby z prodeje zboží, společnost ztratila zájemce o zboží jiných firem, které nabízí ve své prodejně, a proto toto zboží začala nakupovat v menším množství. Značný nárůst zaznamenaly i ostatní finanční výnosy, aby se společnost ochránila proti kurzovním ztrátám, začala obchodovat s finančními deriváty, přesněji s forwardy. Toto rozhodnutí

mělo pozitivní vliv – díky forwardům společnost poprvé za sledované období dosáhla kladného výsledku hospodaření z finanční činnosti.

Rok 2015 byl pro společnost nejlepší. Firmě se povedlo zvýšit tržby na nejnáročnějších trzích i v České republice, kde se projevilo hospodářské oživení. Vzhledem k úspěšnému hospodaření došlo i k navýšení investiční činnosti, která se však projevila až v dalších letech. Tento rok zaznamenal i zvýšení produktivity práce díky přeškolení zaměstnanců ve specifických technických oblastech. Zisk, kterého firma v tomto roce dosáhla byl druhým nejvyšším v historii firmy a společníkům byl vyplacen podíl na zisku. I přes skutečnost že v tomto roce došlo k navýšení strojních zařízení i personálních kapacit a zřízení mimořádných směn, se společnosti nepodařilo stoprocentně pokrýt poptávku po svých produktech. V případě finančních ukazatelů firma dosáhla nejlepších výsledků za sledované období.

Rok 2016 již nebyl tak úspěšný. Společnosti se sice opět podařilo zvýšit tržby na zahraničních trzích, ale zaznamenala výrazný pokles zájmu o své produkty na trhu tuzemském. Zvýšení tržeb na světovém trhu bylo dosaženo díky vývoji a výrobě nových výrobků, které se prosadily i na nejnáročnějších zahraničních trzích. V tomto roce byly dokončeny investice v hodnotě 10,96 milionů Kč z něhož je nejvýznamnější Buchar KHZ 4. Potřeba udržení a rozšíření svého pracovního kolektivu vedlo k nárůstu mzdových a osobních nákladů, což se negativně projevilo na výsledku hospodaření, který oproti minulému roku klesl o 41 %. I přes skutečnost, že firma navýšila strojní a personální kapacity a objem výroby byl rekordní, opět nebyla schopná stoprocentně pokrýt poptávku zákazníků. V případě finančních ukazatelů firma dosáhla nejhorších výsledků za sledované období.

Rok 2017 byl pro firmu úspěšnější než rok předchozí. Firmě se poprvé podařilo překonat hranici 100 milionů Kč v tržbách, což bylo docíleno díky zvýšenému zájmu o produkty na zahraničních trzích. Exportních úspěchů bylo docíleno díky dotovanému projektu pro prezentaci firmy v zahraničí. Na tuzemském trhu byl opět zaznamenán pokles ale již ne v takovém množství jako předchozí rok. Investiční činnost se v tomto roce zaměřila na úspory energie realizované především zateplováním budov. Výsledek hospodaření se v tomto roce zvýšil o 848 tisíc Kč. I přes rekordní prodeje a nárůst výroby o 8,3 % se opět firmě nepodařilo stoprocentně pokrýt poptávku po svém zboží. Finanční ukazatele se v tomto roce pohybovali v průměrných hodnotách.

Společnost se v posledních letech spíše orientuje na zahraniční trh, kde stále zvyšuje své tržby, na úkor této snaze přichází o zákazníky na trhu tuzemském. Firma by se měla více zaměřit na tuzemský trh, kde by mohla zvýšit svou propagační činnost – např. reklama v rádiu, letáky do schránky, a další. Propagační činnost se v těchto dnech zaměřuje pouze na návštěvy prodejních veletrhů a výstav a tvorbu katalogů.

Společnost by se dále měla snažit napravit svůj problém, kdy není schopná stoprocentně pokrýt poptávku po svých nástrojích. Tento problém přetrvává již mnoho let. Firma by měla nadále zvyšovat svůj kolektiv zaměstnanců a strojních zařízení. Dále by mohla nabírat brigádníky z řad studentů středních odborných škol, kde by také mohly nabízet možnost odborné praxe.

7 Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo analyzovat náklady, výnosy a výsledek hospodaření nejdříve teoreticky a následně v rámci zvolené společnosti na území České republiky. V rámci teoretické části bylo zjištěno, co jsou to náklady a výnosy, jak se člení a jaký je způsob jejich účtování a vykazování. V praktické části byly pak znalosti získané v teoretické části aplikovány na českou společnost NAREX BYSTRICE, s.r.o.

V teoretické části byly náklady a výnosy charakterizovány dle české právní úpravy účetnictví i podle mezinárodní úpravy IFRS. Následně byly náklady a výnosy rozděleny podle různých způsobů členění. Výsledek hospodaření byl charakterizován jako hrubý a čistý. V závěru teoretické části byla charakterizována rozvaha a výkaz zisku a ztráty opět podle české právní úpravy a mezinárodní úpravy.

V praktické části byla charakterizována společnost NAREX BYSTRICE, s.r.o., a následně byly popsány jednotlivé skupiny účtů výnosů a nákladů společně s jejich analytickou evidencí. Dále byla zaměřena na jednotlivé provozní a finanční náklady a výnosy, kde byl popsán jejich vývoj za zvolené období. Nejvyšším provozním nákladem byly osobní náklady. Společnost ve sledovaném období zvyšovala svůj kolektiv zaměstnanců. U provozních výnosů dosahovaly nejvyšší hodnoty tržby za vlastní výrobky a služby, které ve sledovaném období rostly díky výnosům plynoucí z exportu, naopak tržby z tuzemského trhu klesaly. V návaznosti na náklady a výnosy, byl charakterizován výsledek hospodaření před zdaněním a jeho následná transformace na základ daně. Po výpočtu daně za dané období a následnému odvodu byl vyčíslen čistý výsledek hospodaření. V roce 2015 účetní jednotka dosáhla zatím svého nejvyššího čistého výsledku hospodaření, a to 8,129 milionů Kč. Následující rok zaznamenal značný propad na 4,787 milionů Kč. K tomuto propadu došlo následkem potřeby pro udržení a rozšíření pracovního kolektivu společnosti a rozšíření strojního zařízení. V roce 2017 došlo ke zvýšení čistého výsledku hospodaření na 5,635 milionů Kč. Následně bylo popsáno, jak účetní jednotka v daných letech nakládala se svým ziskem.

Z finanční analýzy byly využity ukazatele, které zahrnují náklady, výnosy či výsledek hospodaření. Výsledky ukazatelů využitých v práci pro společnost dopadly příznivě.

Zpracování tohoto tématu bylo velice zajímavé. Teoretická část poskytla mnoho informací, které budu v budoucnosti schopna aplikovat v praxi. Dále bylo velice zajímavé nahlédnout do společnosti NAREX BYSTRICE, s. r. o., která se na trhu pohybuje již sto let. Velmi poučná byla i možnost spolupráce s účetní ze společnosti.

8 Summary

The aim of this theses was to analysed development of revenues, cost and profit or loss. The theoretical part characterizes revenues and cost by Czech accounting legislation and by international standards IFRS. Profit or loss is described as an income before and after tax. Profit or loss also included accounting method in various type of companies. At the end of the theoretical part is described reporting in an accounting statement. In practical part of the theses is a description of the company NAREX BYSTRICE, s. r. o., which produce a various range of hand tools (for example screwdriver, chisel or plane). In this part was described the accounting groups and their analytic record. In a selected time period, was described development of operational and financial cost and revenues. The profit or loss is calculated before and after taxes. Taxes also includes amount of advance which the company paid every year. Advance payment is also compared with the amount of income tax. Theses also describes how is the company dealing with profit after tax. At the end of the practical part are calculated some indicator of financial analysis.

Key words: categories of costs and revenues, outcome, reporting in an accounting statement, methods of accounting, calculation of the outcome

9 Zdroje

- Blechová, B., & Janoušková, J. (2012). *Podvojně účetnictví v příkladech 2012* (Vyd. 12.). Praha: Grada.
- Dvořáková, D. (2017). *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS* (5. aktualizované a přepracované vydání). Brno: Bizbooks.
- Grünwald, R., & Holečková, J. (2009). *Finanční analýza a plánování podniku* (Vyd. I.). Praha: Ekopress.
- Hinke, J., & Bárková, D. (2017). *Účetnictví I: Aplikace principů a technik* (3. aktualizované vydání). Praha: Grada Publishing
- Chalupa, R. (2014). *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2014* (12., aktualiz. vyd.). Olomouc: ANAG.
- Kovanicová, D. (2006). *Abeceda účetních znalostí pro každého* (16. aktualiz. vyd.). Praha: Polygon.
- Krupová, L. (2009). IFRS: mezinárodní standardy účetního výkaznictví: [aplikace v podnikové praxi: stav k 1.1.2009]. Praha: VOX.
- Marek, P. (2009). *Studijní průvodce financemi podniku* (2. aktualiz. vyd.) Praha: Ekopress.
- Müllerová, L., & Šindelář, M. (2016). *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Praha: Grada Publishing.
- Munzar, V., & Čuhlová, J. (1997). *Slovník základních pojmů z účetnictví*. Praha: Fortuna.
- Ryneš, P. (2017). *Podvojně účetnictví a účetní uzávěrka* (17. aktualizované vydání). Olomouc: Nakladatelství ANAG.
- Sedláček, J. (2004). *Účetnictví podnikatelů po vstupu do Evropské unie*. Praha: C. H. Beck
- Skálová, J. (2016). *Podvojně účetnictví 2016* (Dvacáté druhé vydání). Praha: Grada Publishing.
- Sládková, E., & Strouhal, J. (2016). *Účetnictví – výkaznictví: podle českých účetních předpisů*. Praha: Institut certifikace účetních.
- Steigauf, S. (1999). *Investiční matematika*. Praha: GRADA
- Strouhal, J. (2011). *Účetní závěrka* (2., aktualiz. vyd). Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- Štohl, P. (2013). *Učebnice účetnictví pro střední školy a veřejnost*. Znojmo: Vzdělávací středisko Znojmo
- Štohl, P. (2014). *Učebnice účetnictví pro střední školy a veřejnost*. Znojmo: Vzdělávací středisko Znojmo

Štohl, P., Klička V. (2014) *Maturitní okruhy z účetnictví pro studenty OA a středních škol s výukou účetnictví*. Znojmo: Vzdělávací středisko Znojmo

www.cnb.cz

www.czso.cz

www.euribor-rates.eu

www.justice.cz

www.mikov.cz

www.narextools.cz

Zákon o daních z příjmů

Zákon o obchodních korporacích

České účetní standardy

Seznam tabulek a grafů

Tabulky

Tabulka 1: Druhy položek časového rozlišení	12
Tabulka 2: Zjištění výsledku hospodaření.....	16
Tabulka 3: Účtování při zrušení rezervního fondu	17
Tabulka 4: Specifické účetní případy v akciové společnosti.....	17
Tabulka 5: Vybrané ukazatele finanční analýzy.....	27
Tabulka 6: Výkaz zisku a ztráty (v tisících Kč)	29
Tabulka 7: Rozvaha (v tisících Kč)	29
Tabulka 8: Vývoj provozních nákladů	35
Tabulka 9: Vývoj mzdových nákladů (v %).....	39
Tabulka 10: Vývoj finančních nákladů	40
Tabulka 11: Vývoj provozních výnosů	42
Tabulka 12: Vývoj finančních výnosů.....	45
Tabulka 13: Finanční ukazatele	51

Grafy

Graf 1: Dílčí části účtu 501 - Spotřeba materiálu (v %)	37
Graf 2: Dílčí části účtu 518 - Služby (v %)	38
Graf 3: Prodej vlastních výrobků (v %).....	43
Graf 4: Vývoj exportu v dílčích oblastech (v %).....	44
Graf 5: Výsledek hospodaření před zdaněním ve sledovaném období (v tisících Kč).....	46
Graf 6: Rozložení výsledku hospodaření před zdaněním (v tisících Kč)	48
Graf 7: Čistý výsledek hospodaření ve sledovaném období (v tisících Kč).....	50

Seznam příloh

Příloha 1. Zisk/ztráta v jednotlivých právních formách

Příloha 2. Účtování výplaty záloh na podíl na zisku

Příloha 3. Ukazatel rentability v porovnání s jinými podniky

Příloha 4. Výkaz zisku a ztráty za roky 2015, 2016 a 2017

Přílohy

Zisk/ztráta v jednotlivých právních formách

Rozdělení zisku v kapitálových společnostech

	MD	D
Příděly do statutárních fondů	431	421, 423, 427, 428
Podíly na zisku společníků	431	364
Srážková daň	364	342
Výplata podílů	364	221
Podíl tichého společníka	431	379

Zdroj: převzato a upraveno Müllerová, Šindelář (2016); Kovanicová (2006)

Uzávěrkové operace ve veřejné obchodní společnosti

	MD	D
Převod zisku společníkům	596	364
Předpis ztráty společníkům	354	596
Uzavření účtu 596 (zisk)	710	596
Uzavření účtu 596 (ztráta)	596	710

Zdroj: převzato a upraveno Müllerová, Šindelář (2016)

Uzávěrkové operace u komanditní společnosti

	MD	D
Uzavření nákladových účtů	710	5xx
Uzavření výnosových účtů	6xx	710
Převod podílu na zisku komplementářům	596	364
Převod podílu na ztrátě komplementářům	596	354
Uzavření účtu 596 – zisk	710	596
Uzavření účtu 596 – ztráta	596	710
Daň z příjmů právnických osob	591	341
Uzávěrka účtu 591	710	591
Uzavření účtu 710 – zisk	710	702
Uzavření účtu 710 – ztráta	702	710

Zdroj: převzato a upraveno Müllerová, Šindelář (2016)

Účtování výplaty záloh na podíl na zisku

Rozhodnutí o výplatě záloh na podíl na zisku a uzavření účtů

	MD	D
Rozhodnutí o výplatě záloh	432	364
Srážková daň	364	342
Odvod srážkové daně	342	221
Výplata zálohy	364	221
Uzavření nákladových účtů	710	5xx
Uzavření výnosových účtů	6xx	710
Uzavření účtu 710 – zisk	710	702
Uzavření účtu 710 – ztráta	702	710
Uzavření účtu 432	702	432

Zdroj: převzato a upraveno Müllerová, Šindelář (2016)

Otevření účtů v následujícím účetním období

	MD	D
Otevření účtu 431	701	431
Otevření účtu 432	432	701
Přiznání podílu na zisku	431	364
Zúčtování záloh	364	432
Srážková daň z doplatku podílu na zisku	364	342
Odvod srážkové daně	342	221
Výplata zdaněného podílu na zisku	364	221

Zdroj: převzato a upraveno Müllerová, Šindelář (2016)

Rozhodnutí o vrácení zálohy

	MD	D
Otevření účtu 431	701	431
Otevření účtu 432	432	701
Přiznání podílu na zisku	431	364
Zúčtování části zálohy ve výši podílu na zisku	364	432
Nárok na vrácení zbývající části zálohy	355	432
Vrácení části zálohy	211	355

Zdroj: převzato a upraveno Müllerová, Šindelář (2016)

Ukazatel rentability v porovnání s jinými podniky

Pro lepší zhodnocení ukazatele rentability tržeb, byly vybrány tři podniky pohybující se ve stejném odvětví jako Narex Bystřice. Mezi tyto podniky patří Nástroje CZ, s.r.o. a Zbirovia, a.s. Do tabulky je zahrnut i nový majitel společnosti Mikov, s.r.o.

Rentabilita tržeb ve vybraných podnicích

Společnost	2015	2016	2017
	v %		
NAREX BYSTŘICE, s.r.o.	5,16	4,77	8,7
NÁSTROJE CZ, s. r. o	2,39	0,79	0,03
ZBIROVIA, a.s.	-6,79	-8,90	-7,72
Mikov, s.r.o.	4,46	0,89	0,21

Zdroj: vlastní zpracování

Ve sledovaném období Narex Bystřice dosahoval nejvyšší rentability tržeb ze zvolených podniků. V letech 2016 a 2017 společnost Narex značně dominovala nad ostatními rentabilitami. V roce 2015 byla dominance mírnější. Firma Mikov v tomto roce dosáhla rentability 4,46 % a NÁSTROJE CZ 2,39 %. V následujícím roce hodnota ukazatele u těchto podniků značně klesla. Nejhorší rentabilitu tržeb ve sledovaném období měla firma ZBIROVIA. V této firmě dlouhodobě převyšují náklady na výnosy což vede k zápornému výsledku hospodaření. Nejnižší rentabilitu tržeb podnik zaznamenal v roce 2016 kdy hodnota ukazatele byla -8,90 %.

Výkaz zisku a ztráty za roky 2015, 2016 a 2017

Verze od roku 2016

Položka	Rok		
	2015	2016	2017
	V tisících Kč		
Tržby z prodeje výrobků a služeb	89 347	97 725	104 338
Tržby za prodej zboží	1 196	803	622
Výkonová spotřeba	43 639	48 620	49 844
Náklady vynaložené na prodané zboží	1 052	683	522
Spotřeba materiálu a energie	36 788	40 339	42 345
Služby	5 799	7 598	6 977
Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	-2 587	-2 239	-231
Aktivace (-)	-1 451	-1 587	-1 259
Osobní náklady	38 708	44 967	46 337
Mzdové náklady	28 454	33 024	34 113
Náklady na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a ostatní náklady	10 254	11 673	12 224
Náklady na sociální a zdravotní pojištění	9 526	11 022	11 418
Ostatní náklady	728	651	806
Úprava hodnot v provozní oblasti	3 249	3 030	4 200
Úprava hodnot dlouhodobého NM a HM	3 249	3 030	4 082
Úpravy hodnot dlouhodobého NM a HM – trvalé	3 249	3 030	4 082
Úpravy hodnot pohledávek			118
Ostatní provozní výnosy	2 610	1 783	2 687
Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	43	169	0
Tržby z prodaného materiálu	507	561	1 443
Jiné provozní výnosy	2 060	1 053	1 244
Ostatní provozní náklady	1 311	1 558	2 164
Zůstatková cena prodaného DM	43	136	0
Zůstatková cena prodaného materiálu	493	524	1 341
Daně a poplatky v provozní oblasti	136	137	137
Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	26	-2	0
Jiné provozní náklady	613	763	686
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	10 284	6 232	6 859
Výnosové úroky a podobné výnosy	4	1	6
Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	4	1	6
Nákladové úroky a podobné náklady	9	116	162
Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	9	116	162
Ostatní finanční výnosy	326	139	1 453
Ostatní finanční náklady	675	457	1 024
Finanční výsledek hospodaření (+/-)	-354	-433	273
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	9 930	5 799	6 865
Daň z příjmů	1 801	1 012	1 230
Daň z příjmů – splatná	1 785	673	897

Daň z příjmů – odložená (+/-)	16	339	333
Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	8 129	4 787	5 635
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	8 129	4 787	5 635
Čistý obrat za účetní období	93 483	100 451	109 106

Zdroj: převzato a upraveno www.justice.cz